

FORDAS ANTRA KARTA ISPĖJO BREŽNEVA

IZRAELIS SU EGIPTU SUSITARĖ DĖL LAIKINO SINAJAUS PAKTO

Amerika visapusiškai remdama Izraelį
giliai įsivelia į Vidurinius Rytus

Yitzhak Navon, Izraelio parlamento užsienių reikalų komiteto pirmininkas, praėjusią antradienį pranešė, kad Izraelis ir Egiptas sutarė išbandymui sudaryti trims metams nepuolimo paktą ir kad Jungtinės Valstybės duos Izraeliui \$2 milijonus ekonominės pagalbos ir užtikrins aliejaus tiekimą. Kalbėdamas per televiziją į Izraelio tautą jis paskelbė proponuojamojo susitarimo pagrindines sekcijas, bet turi laikyti paslaptįje dvišalio to paktą klausulius.

Navon toliau pasakė, kad pakatas yra iš trijų dalių, įskaitant betarpišką susitarimą tarp Izraelio ir Egipto, netiesioginį abiejų šalių (sutarimą) per Jungtines Valstybes ir sutartį tarp Izraelio ir JAV-bių.

Trimečio pakto svarbesni punktai

Kaip Yitzhak Navon pranešė, pakte numatyta:

- Mažiausiai du milijonai dolerių JAV-bių ekonominės pagalbos ir ginklų, kol kas dar tiksliai dar nenumatyti.

- Izraelis gaus kompensaciją už aliejų, kurio neteko gaminant Egiptui Abu Rudeis aliejaus laukus, JAV-bėms garantuojant tolimesnį aliejaus tiekimą.

- Izraelis ir Egiptas metinė bazė išplės Jungtinių Tautų mandatą Sinajui.

- Egiptas leis laisvai gaben-ti Izraelio transportus Suezio kanalu.

Navon pasakė, kad akordas pasiliks galioje per trejus metus. Per tą laiką, jis pareiškė, Izraelis ir Egiptas susitarė "ne-vartoti jėgos ir negrasinti jėga vienas kitam, o visus tarpusavio skirtumus išspręsti pasitarimais ir kitokiomis taikingomis priemonėmis".

Jungtinių Valstybių
įsipareigojimai

Priedais, Jungtinės Valstybės garantuos Izraeliui aliejaus tiekimą, jei jo nebus galima pirkti pasaulio rinkose ir pačios aliejaus tiek, jei niekaip kitaip nebus galima.

Netiesioginiu akordu tarp šalių, pasiektu per Washingtoną, sutartyje numatyta "už-tikrinimo įspūdis", kad arabai sumažins boikotą ir propagandą prieš Izraelį, pridūrė Navon. "Aš favorizuojau šią sutartį, kadangi ji yra gera žydams", jis pasakė. Egiptas ir Izraelis esą susitarė ieškoti tolimesnių priemonių visuotinai taikai pasiekti.

Navon nieko neminėjo apie kiek toli Izraelis pasitrauks iš Sinajaus, kiek toli pirmyn pažengs Egipto jėgos ir ar Amerikos civiliai technikai aptarnaus sekimo įrengimus Mitla ir Gidi kalnų praejimuose Sinajuje.

Palestiniečių partizanai Beirute laikino susitarimo propagaciją pasmerkė kaip Amerikos "imperialistų manevrą", kuris įgalintų Izraelį dar padidinti atakas prieš palestiniečių stovyklas Libane.

Paskelbdamas kitus susitarimo elementus, Navon pranešė,

IŠ VISO PASAULIO

PRINCETON, N. J. — Pravedus "šiaudulius rinkimus", tai yra apklausinėjus skaičių žmonių, kurie pasisakė esą demokratai, kurį iš penkių kandidatų rinkti, į JAV prezidentus, atsakymai gauti žymiausia dauguma buvo už Ted Kennedy. Antroje vietoje iš eilės buvo sen. Hubert Humprey, o trečioje sen. Henry M. Jackson. Alabamos gubernatorių George Wallace pasiliko penkto vietoje.

LONDONAS. — Garsioji buv. Didž. Britanijos žvalgyba Scotland Yard pradėjo ieškoti kažkokio išsigimėlio, kuris pradėjo princėsei Anne telefonuoti ir visokias šlykštybes pasakoti. Buvo pakeistas Annės telefonas, kurs buvo laikomas visiškai slap-tai, bet tik dvi dienas truko, kol tas pats išsigimėlis pradėjo jai telefonuoti naujuoju numeriu. Scotland Yard iš to, kad taip greit cinikas surado jos naująjį telefoną, spėja, kad jis arba pats yra pašto tarnautojas arba yra pašto tarnutojams žinomas, dėl to tikisi surasti "kamuolio siūlo galą".

WASHINGTONAS. — Amerikos Kongreso atstovė Patricia Schroeder iš Colorado patarė Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių Komisijai patikrinti pranešimus apie žmogaus teisių visiš-ką pažeidimą Kambodijoje. Rašė J. T. general. sekretoriui Kurt Waldheim jį primena, kad Kam-bodijos naujoji valdžia izoliavosi nuo viso pasaulio, o apie gyven-tojų pasakojimus neraminantys pranešimai vis labiau dažnėja.

VANCOUVER. — Dr. Jan McTaggart — Covan perspėjo, kad kaskart didesni skaičiai laukinių gyvulių rūšių yra visiškai išnykimo pavojuje, ne-paisant dedamų pastangų juos nuo išnykimo apsaugoti. Jis kreipėsi į Pacifiko okeano pa-kraščio valstybes ir salų gy-ventojus kad liautųsi laukinę fauną naikinę, kas neišvengia-ma kai žmonija daugėja ir vis labiau mažina dar likusią lau-kinę gamtą.

kad Izraelis ir Egiptas sudarys bendrą komitetą paliauboms ir kariuomenių atitraukimui prižiūrėti. Jis pridūrė, kad abi šalys sutiko šį paktą skaityti vie-nu žingsniu į pilną taiką su galu-tina taikos sutartimi, dėl kurios bus susitarta Genevoje, Šveica-rijoje.

Schenectady General Electric bendrovėje daromi bandymai labai trumpu bangų instrumentams gaminti ir tas bangas naudoti. Pa-veikslė matome tris mokslininkus, bandančius pagaminti naują tri-dą, galintį gaminti ir naudoti pačias trumpiausias elektros bangas. Tvirtinama, kad šio prietaiso principai yra tie patys, kuriais paga-minas transistorius, tik tai jo bangos žymiai trumpesnės. Dabar-tinis transistorius šių bangų nepagauna.

AUSTRALAI PANAIKINS WITLAMO NUTARIMĄ PRIPAŽINTI ANEKSIJĄ

Britų vyriausybė nesirengia pripažinti
Pabaltijo kraštų Sovietų Sąjungai

CANBERRA, Australija. — Australijos parlamento vadas Frazer, vertindamas neseniai išleistą knygą apie Pabaltijo valsty-bes, pareiškė, kad liberalai, išstūmę Witlamo vadovaujamus dar-biečius, panaikins Australijos valdžios nutarimą pripažinti Lietu-vos, Latvijos ir Estijos prijungimą prie Sovietų Sąjungos.

Buvęs Australijos premjeras tvirtina, kad darbiečių Witla-mui nebuvo jokio reikalo pripa-žinti Lietuvos, Latvijos ir Esti-jos pripažinimą Sovietų Sąjun-gai. Darbiečių vadas, šunuode-gaudamas komunistams, pripaži-no tai, kas jam nepriklauso.

Vienas naujienietis, atidžiai sekąs tarptautinius įvykius, gir-dėjo šį svarbų parlamento nario pareiškimą trumpomis bangomis ir pranešė redakcijai.

Britai nepripažins
Lietuvos pagrobimo

Londonas, Anglija. — Praėjus savaitę rugp. 5 d. premjeras Har-old Wilson informavo parlamen-tą apie Helsinkio konferenciją ir svarbiausius Helsinkio nutari-mus. Vienas parlamento narys paklausė, ar Helsinkio konferen-cija nustatė Rytų Europos sienas.

— Sienu klausimas Helsinkio konferencijoje nebuvo svarsto-mas, — atsakė premjeras Wilsonas. Oderio siena nebuvo pripa-žintaprieš Helsinkio konferen-ciją, ji nepripažinta ir šiandien. Sienas nustatys Europos taikos konferencija.

Kitas parlamento narys pa-klausė, ar pasikeitė Pabaltijo valstybių statusas. — Lietuva, Latvija ir Estija yra sovietų val-domos de facto, bet britų valdžia sovietams nepripažįsta tuos

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

- Maskvoje komunistų lei-džiama Pravda kreipėsi į partijos narius, kad padėtų Portugalijos komunistams apsiginti nuo "re-akcinių elementų". Pravda yra įsitikinusi, kad Rusijos komunis-tai turi teisę padėti Portugalijos komunistams.

- Sovietų valdžiai Helsinkio aktuose pažymėtas nutarimas, kad negalima kištis į kitų valsty-bių vidaus reikalus visai nerūpi. Jie labai nepatenkinti sekre-toriaus Kisingerio pareiškimu, draudžiančiu rusams komunis-tams padėti Portugalijos komu-nistams.

- Otelo Carvalho kaltina komunistus už bereikalingą "vi-suotinio streiko" paskelbimą. Lai-mė, kad niekas tokiam streikui nepritarė. Apie tūkstantis por-tugalų priėjo prie Lisabone komunistų kontroliuojamos darbi-ninkų sąjungos ir išgrūdė visus apatinio ofiso langus.

- Tvirtinama, kad Bengalijos prezidentas Mužibur Rahman no-rėjo padaryti didelės pakaitas profesinėje Bengalijos kariuome-nėje. Jis norėjo turėti politi-kuojančių ištikimų karininkų grupę. Profesionalai kariai su-kilo ir pakeitė valdžią. Pervers-mas karių jau buvo padarytas ir prezidentas nušautas, kai dabar-tinis prezidentas buvo pakviestas ir prisaikdintas naujoms parei-goms.

- Meany vadovaujama darbi-ninkų unija, gavusi teismo įsa-kymą, Teksas valstijoje pradėjo krauti jonus į sovietinius laivus.

- Filipinų salų prezidentas Marcos jau vėl prašo amerikie-čių, kad jie pasiliktų filipinų sa-loje. Jis senomis sąlygomis jiems duoda bazes, kad tikėtai kiniečiai neatsiųstų savo garnizonų į sa-las.

- Portugalijos valdžia buvo paskyrusi gen. Enrico Covacho šiaurės „Portugalijos „garnizo-nams vadovauti, kad suvaldytų komunistų centrų deginimus, bet kariai privertė šį generolą at-šaukti iš šiaurės.

- Sukilėliai paėmė Timor sa-lo valdžią ir prašo Portugaliją duoti salai nepriklausomybę. Timor salą norėjo valdyti kom-unistai, bet demokratinės uni-jos šalininkai pasiskubijo.

FORDAS SU FARMERIAIS

DES MOINES. — Prezidentas Fordas atvykęs į žemės ūkio pa-roda, savo kalboje sveikino Ame-rikos fermerius už jų prisidėjimą Amerikos gerovei pasiekti, pri-žadėdamas, kad jo administra-cijos politika bus "pilnos produk-cijos" tęsimas.

"Tai yra politika gerų kainų ir gerų pajamų ūkininkams par-duodant jų produktus", pasakė prezidentas apie 23,000 ūkinin-kų, kurie jo kalbą daugiau kaip tuziną kartų pertraukė smar-kiais rankų plojimais.

Fordas kalbėjo tą pačią dieną, kurią Iowa valstijoje buvo pra-vestas gyventojų apklausinėjimas, parodęs, kad 67 nuosimčiai Iowos gyventojų yra patenkinti prezidentu Fordu.

SOVIETŲ VALDŽIA TURI PARODYTI BENT TRUPUTĮ GEROS VALIOS

Detentė nėra leidimas meškerioti
drumzlinuose vandenyse

MINNEAPOLIS, Minn. — Detentė nėra tokia gatvė, kuria visą laiką reikia važiuoti tikrai viena kryptimi. — Minnesotos Ame-rikos Legiono konvencijai pasakė prezidentas Fordas. — Detentė yra dviem kryptimi einanti susivaldymo ir nuosaikumo politika, bet ne meškeriojimas drumzlinuose vandenyse.

Pirmą kartą prezidentas For-das išpėjo Brežnevą Helsinkyje, o antra išpėjimą paskelbė legionieriams sakytoje kalboje. Prezidentas tarėsi su Brež-nevu Vladivostoke. Ten pasi-tarimai atomo ginklų kontro-lei nebuvo baigti, nes Brežne-vui nebuvo aišku, kaip jis ga-lės leisti amerikiečiams tik-rinti sovietinę atomo ginklų gamybą ir turimus sandėlius Amerikiečiai sutinka leisti ru-sams patikrinti Amerikos ato-mo ginklus, o sovietų valdžia dar turi klausimą "svarstyti".

Apie atomo ginklų kontrole buvo keli pasitarimai dar prieš Helsinkio konferenciją, bet sovietų valdžia nepajėgė apeli-ti griežto amerikiečių reikala-vimo. Sovietų atstovai siūlė įvairiausius "papildymus" ir "naujus planus", bet ameri-kiečiai užsikirto ir iš tos vie-tos nejudėjo. Helsinkyje Brež-nevas dar kartą kėlė tą klau-simą. Fordas pareiškė jam, kad skubėtų "tartis su savo bendradarbiais". Kol kontro-lės klausimas tikrai nebus išspręstas, tai nėra jokios pras-mės vesti tolimesnius pasitari-mus. Helsinkyje Brežnevas pri-žadėjo "pasitarti" ir pranešti, bet iki šios dienos nepranešė.

Jei nepavyks su Brežnevu susitarti dėl atomo ginklų kon-trolės, tai prezidentas Fordas prašys kongresą skirti tris bi-lijonus dolerių tolimesniams atomo tyrinėjimams. Amerika nori pasistatyti toli skrendan-čius lėktuvus, galinčius strate-ginius ginklus nunešti į skau-džiausią priešo vietą ir pasiga-minti naujų strateginių gink-lų.

— Detentė yra didelis taikos noras, — pareiškė prezidentas, bet tai nereiškia, kad Amerika nori taikos bet kokia kaina. JAV yra pasiryžusios mažinti įtampą įvairiose srityse, bet tai nereiškia, kad jos vienos ateityje tą darys, o sovietų val-džia galės tyčiotis. Helsinky buvo aptarta programa, kuri privalo vesti prie taikos.

Prezidentas Fordas įsakė Valstybės Departamentui įteik-ti 600 asmenų sąrašą, norinčių išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos. Sovietų valdžios atstovai tvir-tina, kad šiais metais žymiai mažesnis žmonių skaičius nori išvažiuoti, tuo tarpu Ameri-kos konsulatuose yra keli šim-tai prašymų, kuriuos sovietų valdžia atmeta ir išvažiuoti no-rinčių žmonių neišleidžia. Pats Brežnevas tvirtino JAV kong-reso atstovams, kad šiais me-tais mažesnis žmonių skaičius nori išvažiuoti, bet tikrovė vi-sai kitokia. Sovietų policija

neleidžia žmonėms išvažiuoti, o jeigu kuris be jų leidimo bando pasiekti Amerikos am-basadą Maskvoje arba konsu-latą Leningrade, tai policija tokį žmogų sulaiko, gerokai apkulia, suima ir dar nubau-džia.

Prezidentas labai nepaten-kintas sovietų valdžios pastan-gomis primesti Portugalijai komunistinę santvarką. Hel-sinkio paktas neleidžia val-džioms kištis į kitų valstybių vidaus reikalus. Didelė portu-galų dauguma pasisėkė prieš komunistus.

Indira "pritrenkta"

CALCUTTA. — Indijos minis-trė pirmininkė Indira Gandhi sa-kosi buvusi "giliai pritrenkta" žinis apie Bengalijos (Bangla-dešo) prezidento Mužibur Ra-hmano nužudymą. Nepaisant to, Indira greitai laiku pripažįstan-ti naująją valdžią. Savo kalboje Kongreso partijai ji pasakė: "Mes buvome giliai pritrenkti dėl naujausių įvykių Bangladeše, kurių eigoje buvo nužudytas pre-zidentas Šeikas Mužibur Ra-hman, jo šeima ir kai kurie jo kolegos".

Naujas Bangladešo presiden-tas Khondokar Mushtaque Ah-med pareiškė, norįs palaikyti ge-rus santykius su visomis valsty-bėmis, bet Indijos vardo nepami-nėjo.

Indianoj suimti penki žudikai iš Chicagos

CHICAGO. — Pirmadienį su-imti penki banditai ir šeštas te-beiškomas, kurie šeštadienį rug-pjiūčio 9 d. nuvažiavę į South Bend vienoj tavernoj apipilė daugiau kaip 150 užkluptų žmo-nių. Vienas banditas revolverio rankena sudavė South Bendo pi-liečiui Charles Wright, 30, o jo tėvą, norėjusį užstoti savo sū-nų, banditas mirtinai peršovė per kaklą ir jo sūnų peršovė per šlaunį.

Banditai išbėgė iš tavernos nuvažiavo automobilyje su Chi-cagos numreiu. Iš jų vardų gali-ma atspėti, kas tie banditai bu-vo: Mathew Williams, 32; Roo-sevelth Clay, 21; Ruel Bryant 40; David Clay, 23 Harold Smith, 20 metų amžiaus. Suim-tieji žudikai tardomi dėl panašių apipilimų Chicagos srityje, In-dianoje ir Michigane.

Galimas lietus.
Saulė teka 6.04, leidžiasi 7.43.

HELSINKIO KONFERENCIJA

(Tęsinys)

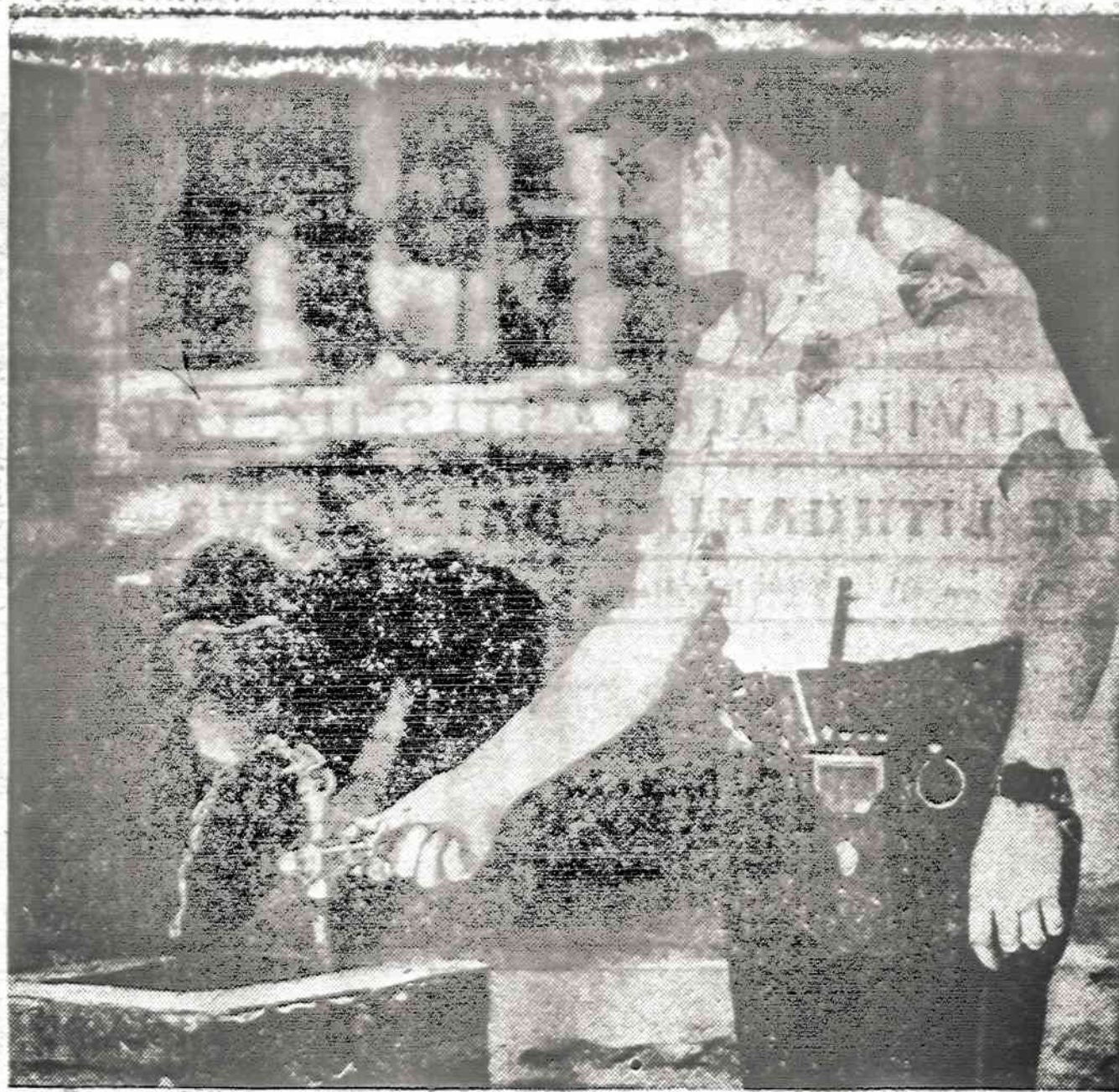
Kiekvienam realiai galvojančiam politikui buvo aišku, kad Rytų Europos išlaisvinimui vien diplomatinio ir ekonominio spaudimo neužtektų ir anksčiau ar vėliau tektų pavartuoti karo jėgas. Sovietai laikė paruoštyje didžiules armijas ir buvo smarkiai pažengę atominių ir raketinių ginklų srityje. Pagal ekspertų apskaičiavimus, Sovietai pirmuoju smūgiu galėjo sunaikinti visus Vak. Europos centrus ir užmušti arti 100 milijono žmonių. Nors Ameriką kontrsmūgiu padarytų Sovietų Sąjungai dar didesnius sunaikinimus ir laimėtų karą, bet Vak. Europai laimėjimo kaina būtų nepakeliamą.

Kaip tik šiame kritiškame momente Chruščiovas išėjo su savo koegzistencijos politika, atsidadęs panašioje į Vak. Eu-

ropos padėtyje. Šioji politika rado pirmiausiai pritarimą socialistų ir liberalų sluoksniuose, griežtai priešintis konservatoriams. Vėliau toks pritarimas atėjo iš Pasaulio Bažnyčių Tarybos pusės, apjungiantis visus protestantiškas Bažnyčias ir iš Jono XXIII paskelbtos "Pacem in Terris" enciklikos.

Kiek vėliau koegzistencijos idėja smarkiai prasiplėtė Amerikoje ir net privertė prez. Niksoną rinkiminėje kompanijoje pasisakyti už "not confrontation but negotiation" politiką, kurios pasekoje buvo praverstos durys į Raudonąją Kiniją.

Priėmus tezę, kad III Pas. karas reikštų civilizacijos sunaikinimą, konsekvenciškai turėjo sekti šaltojo karo likvidavimas kas galutinėje išdaroje privedė prie Helsinkio konferencijos sutarties pasirašymo.

Ši beždžionė nepavojinga, ji laisvai sukinėjosi Floridos St. Peterburgo zoologijos sode. Jai labai rūpėjo vandens šaltinis, bet beždžionė negalėjo vandens atsigeri. Kai sode prižiūrėtojas paspaudė mygtuką ir palaido vandeni, tai beždžionė pribėgo ir atsigerė.

KNYGOS ANGLŲ KALBA

1. **THE SOVIET OCCUPY LITHUANIA.** Čia paties, ispuoziaj usu... 101 psl. Kaina \$1.00.
2. **A KISS IN THE DARK.** Pikančių ir intymų nuotykių... 127 psl. Kaina \$3.00.
3. **THE SEASONS.** Klasines poezijos "Metal" poeto... 127 psl. Kaina \$3.00.
4. **THE GREAT.** Istoriniai DLK... 127 psl. Kaina \$3.00.

NAUJIENOS

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Sidlauskio knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Order bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 7 d.
POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

Pirmą žingsnį koegzistencijos kryptimi padarė gen. de Gaulle, tapęs tikslui išstojęs iš Nato ir sudaręs eilę priekybių ir kultūrinių sutarčių su Sovietais. Po to sekė kanc. W. Brandto Ostpolitik, pagal kurią buvo atsižadėta visų buvusių Vokietijos žemių ir rytus nuo Oderio upės ir pripažinti Rytų Vokietijai suvereniteto teisę. Dar toliau pasitūmėjo Vatikano Rytų politika, kuria pasisakoma už pilną bendradarbiavimą su komunistiniais režimais. Palaipsniui kitos europinės valstybės, ėmė atsistakinti nuo šaltojo karo politikos ir ieškojo gerų priekybių ir diplomatinių santykių su komunistinėmis valstybėmis.

Pradžioje Amerika priešinosi tokiai tendencijai, ypač nepalankiai buvo nusistatę prieš gen. de Gaulle vedamą politiką. Bet kai tą kryptimi ėmė sukėti kitos europinės valstybės, ypač Vokietija ir Vatikanas, tai Amerikai nieko kito neliko, kaip pritarti šiai susidariusiai istorinei būtinybei. Neveltui Helsinkio konferencijoje pasirašyta sutartis pavadinta — Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Aktas.

Kad geriau supratus Helsinkio sutarties prasmę, turėtume sugrįžti į Lietuvos praeitį, kurioje pergyvenome labai panašią situaciją. Lenkija smurtu ir apgaule, sulaužydama su valstybės sutartį ir inscenizuodama tariamą gen. Želigovskio sukilimą, pagrobė Vilniaus kraštą. Lietuvos vyriausybės dėjo visas galimas diplomatines pastangas Vilniui atgauti, bet nieko netaikė. Kodėl Lietuvos vyriausybė, matydama savo diplomatinių žygių beprasmiškumą, nesistovėjo ginklo išvaduoti pavergtą Vilniaus kraštą? Todėl, kad po tokio žygio, nebeliktų Nepriklausomos Lietuvos.

Lygiai prie tokio pat sprendimo priėjo Vak. Europos valstybių galvos.

Anuomet Lietuvoje, kaip ir dabar išeivijoje, neruko ultrapatriotų, ekstremistų ir šiaip pranušgalvių, kurie, nesivadovdami nei realybe, nei morale, visa gerklę puolė vyriausybę ir kaltino ją išdavyste, bailumu ir kitais epitetais.

Jei visos Vak. Europos valstybės, nuo pačių didžiųjų iki pat mažiųjų, po kelerių metų studijų priėjo išvados, kad susidariusioje istorinėje padėtyje kitių galimybių nėra, kaip nutraukti šaltąjį karą ir eiti prie sunkiai sudaromos šaltosios taikos, tai matyt, kad tai darė su dideliu atsakominguo jausmu. Joks Amerikos prezidentas, o tuo labiau valstybės sekretorius, negalėtų

Vak. Europai primesti priešingo nusistatymo, nes ten galvota dvejų tūkstančių metų istorijos patirtimi.

Tuo tarpu mūsų egziliiniai veiksniai ir jų spaudos rūporai, neįsigilinę nei į mūsų laikių istorinę tikrovę, nei į pagavę jos kryptingumo, nei supratę jos konsekvencijų, pradėjo švaistyti ir visas šalis kaltinimais ir prakeikimais, taikomais Amerikai ir jos prezidentui. Tanka dar sykį įspėti isikarčiavusias galvas, kad vėliau netektų gailėtis savo burnojimų, nes Dėdės Samo kantrybė irgi turi savo ribas.

Lietuvišku požiūriu

Žvelgiant lietuvišku požiūriu, Helsinkio konferencijoje tapo galutinai palaidota sekr. J. F. Dulles rollback politika, ant kurios buvo pastatytos visų egziliinių veiksmų planai ir viltys. Kaip tuomet suprasti susidarančią padėtį po Helsinkio konferencijos?

Vėl grįžkime į Lietuvo praeitį. Lenkija, pasinaudodama kilusia Europoje suirutė, įteikė Lietuvai 1938 m. ultimatumą. Pradinėje fazėje Lenkijos vyriausybė buvo numatęsi pa diktuoti Lietuvai tokias sąlygas, kurias priėmus, praktiškai reikėtų nepriklausomybės palaidojimą.

Į tokį Lenkijos akiplėšiškumą, savo sumetimais griežtai užragavo Vokietija ir Sovietų Sąjunga, kas privertė Lenkiją sumažinti savo reikalavimus iki normalių santykių užmezgimo ir Vilniaus vaduoti sąjungos uždarymo. Vėl lietuviški ultra-patriotai ėmė plėsyti gerklę ir švaistyti šmeižtais ir kaltinimais vyriausybės adresu. Bet ar tuo savo žygiu Lietuva buvo išsižadėjusi savo teisių į Vilnių ir jo kraštą? Ne, tik susidarė visai kitokios sąlygos, kuriose reikėjo veikti kitomis priemonėmis.

Panašiai dabar kanc. W. Brandtas, pasirašydamas sutartį su Maskva ir jos satelitais, oficialiai patvirtinęs komunistų užvaldytas, buvusias Vokietijos žemes ir pripažinęs Rytų Vokietijos suverenumą, toli gražu neatsisakė nuo Vokietijos sujungimo. Vokietijos politikai, patyrę šaltojo karo beprasmingumą, kuris vedė į vis didėjančią konfrontaciją su Maskvos imperija, apsisprendė už radikalių posūkių. Tuo labiau, kad tokios politikos pakeitimą įgalino iškilęs Maskvos ir Pekino skilimas.

Panašiomis mintimis vadovavosi praktiškai visos Vak. Valstybės, kas ir privedė prie Helsinkio sutarties pasirašymo, kuriai Amerika suteikė pilną pritarimą.

Dabar Vak. Europoje, ypač Vokietijoje, pradėjo kristali-

zuotis nauja strategija ir metodai, kaip sambūvio laikotarpyje vesti tolimesnę kovą už Rytų Europos atsipalaidavimą nuo Maskvos dominavimo. Savo keliu Maskva turi savo planus detentės laikotarpiui, kaip galimai daugiau išgauti iš Vakarų technologijos ir kaip subtiliau idėjiniai įsiskverbti į vakarietišką pasaulį.

Helsinkio konferencijoje ne Brežnevas, bet prez. Fordas pasakė pagrindinę kalbą, kurioje nustatė tolimesnes gaires Vak. pasaulio politikai su aiškiu tikslu galutinai sulaužyti geležinę užtvartą, skiriančią Rytų ir Vakarų Europą.

Tokioje dvasioje ir prasmėje reikia suprasti prez. Fordo tartus žodžius Helsinkio konferencijos išvakarėje pavergtų tautų atstovams, tame skai-

SUVAŽIUOJA SANTARIČIAI

Marija Paškevičienė praneša, kad Santaros - Šviesos Federacijos suvažiavimas įvyks rugsėjo mėn. 4-7 dienomis Tabor Farm, Sodus, Mich.

Rugsėjo 4 d. įvyks pašnekesys su Liudu Dovydenu. Praves Algirdas Antanaitis. Romas Šlečas kalbės apie "Lietuvišką media koaliciją".

Rugsėjo 5 d. Vylautas Kavolis — "Pats ir asmuo, gamta ir kultura", o Vaclovas Sevrukas — "Koalicija ir atradimai".

Simpoziumas "Dabartinis lietuvių jaunimo veidas". Moderatorius — Mindaugas Pleskys.

Čiuje ir lietuviams. Kas išvertus į suprantamą kalbą reikėtų: Amerika neišsizada nei pavergtų tautų nei jų laisvės siekimo, bet įspėja pavergtuosius diplomatinėje kalboje, kad tolimesnė kova už laisvę turės būti vedama visai skirtingoje idėjinėje plotmėje ir kitomis priemonėmis. Toks įspėjimas negalėjo būti pakartotas iš Helsinkio konferencijos, tribūnos, nes diplomatijoje niekuomet neatidengiamos visos kortos.

Kaip pikta ir skaudu, kad mūsų egziliiniai veiksniai ir pašnešai į puikybę katalikišką spaudą nėra pajėgi suprasti vykstančio istorinio proceso. Ta pareiga atitenka demokratinės minties atstovams. (Bus daugiau)

Simpoziumas "Ko Lietuva laukia iš išeivijos?" Dalyvauja: Zenonas Rekašius, Vincas Rastenis, Vaclovas Sevrukas ir kiti.

Literatūros vakaras. Dalyvauja: Zilvė Bilaišytė, Jurgis Blekaitis, Liudas Dovydenas, Eglė Juodvalkytė, Marius Katliškis, Kostas Ostrauskas, Austė Pečiūraitė, Liūnė Sutema ir Rimas Vėžys.

Rugsėjo 6 d. — Jurgis Blekaitis kalbės "Apie Radauską — žmogų ir poetą". Pavel Ljvinov — "The Movement for Human Rights in the USSR".

Simpoziumas "Suvažiavimų metu vyks Austės Pečiūraitės meno dalyvavimas. Veiks spaudos kioskas.

Rugsėjo 7 d. Rimvydas Šilbajoris kalbės apie "Humoristines ir estetines distancijas Radausko kūryboje".

Suvažiavimo metu vyks Austės Pečiūraitės meno dalyvavimas. Veiks spaudos kioskas.

Floridoje prigėre

NAPLES, Florida. — Pirmadienį Meksikos lankos paplūdimyje rastas nusikendęs žmogus Amerikos baleto žvaigždė John Kriza. Kilimo iš Berwyn, Illinois, jis buvo į Floridą atvykęs pas seserį atostogų. Kriza vadovaujanciose rolsėse dalyvavo Chicagos WPA baleto, Chicagos Civic Operos ir Amerikos Baleto Teatre kaip šokėjas, vaidintojas ir dainuotojas.

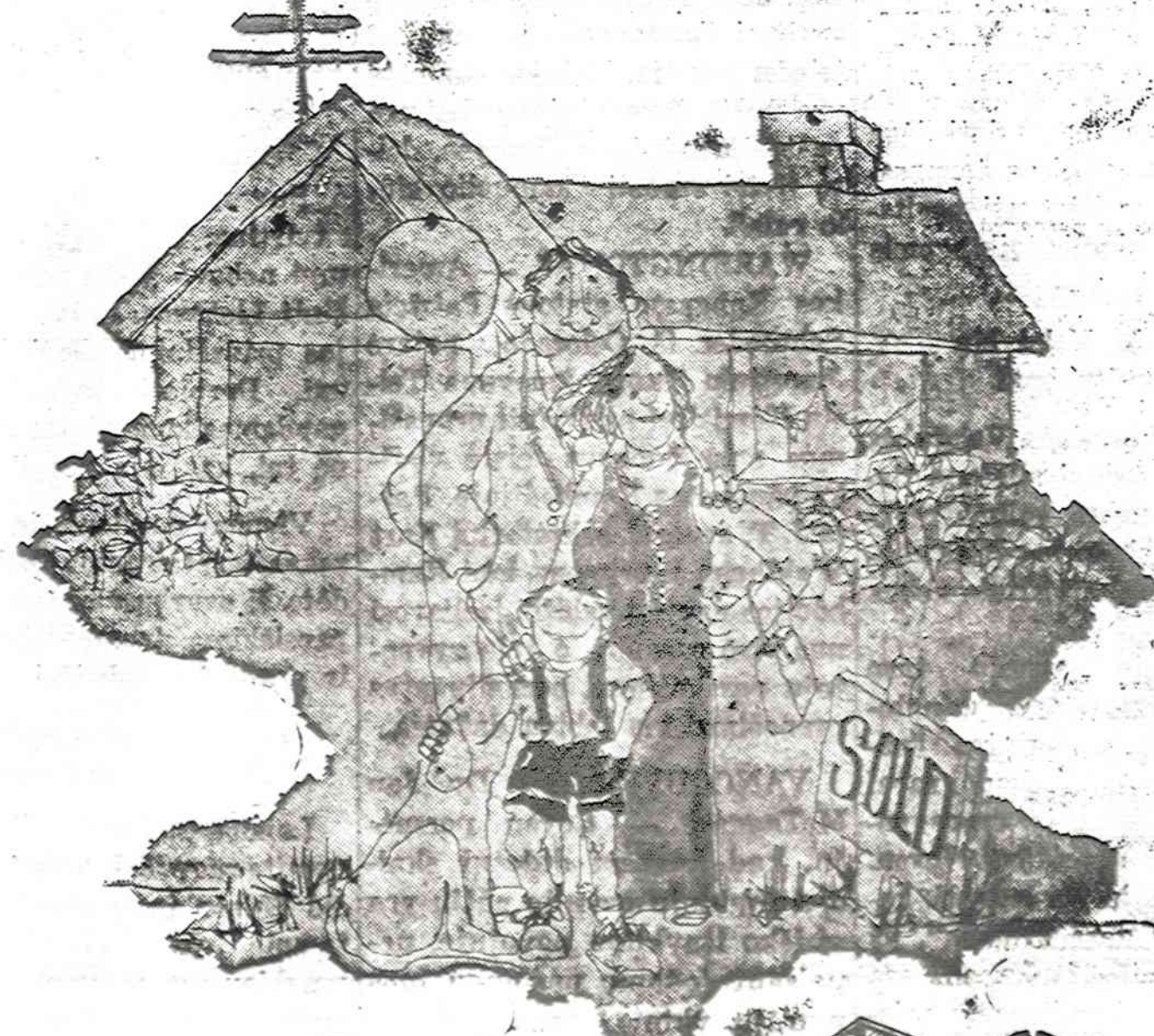
"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" naujam skaitytojui

7722 George St.
La Salle, P.Q., Montreal 690,
Canada

Prašome iskirpti ir prisiųsti su virš nurodytu prenumeratos mokestiu.

tik už \$5.00 metams!
(Reguliari prenumerata — \$10.00)
(Pavardė ir vardas)
(Tikslus adresas)

Bonds
are for saving up
for a down payment
on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

**Take
stock
in America**
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KAIP MASKOLIAI NAIKINO MAŽĄJĄ LIETUVĄ 1944–1948 metais

(Tęsinys)

Kol kelias rusų dar nebuvo perkirstas, žmonių masės traukė iš Karaliaučiaus į Piliavą. Pastaroje, 15,000 gyventojų uostamiestyje, suplaukė 790,000 pabėgėlių, daugumas kaip tik Mažosios Lietuvos žmonių, kurių 200,000 pajėgesnių, perkelti per Piliavos sąsiaurį, pasileido pėsti į kelionę per Alsicų Užmarį Dančigo link. Tačiau daugelis brovėsi į uostą, iš kur tikėjosi laivais išsikelti iš šito katilo ir į Vakarų išbėgti. Devyniasdešimt dienų bėgyje, nuo sausio 27 d. iki Vokietijos kapituliacijos 1945 m. gegužės 8 d., 450,000 civilių ir 140,000 sužeistų kariškių tikrai pasiekė laivais laisvuosius Vakarų.

Vokietijos admiralitetas, Hitlerio nebeatsiklausęs, sutelkė 165 keleivinius ir prekinius laivus virš 500 BRT, panaudodamas paskutines Reicho akmenų anglių ir skysto kuro atsargas, ėmėsi didelės akcijos iškelti iš rusų apsupto uosto sužeistuosius, civilius ir karus. Tad, kelerų dienų po rusų prasiveržimo iki Tolkminto, sausio 26 d. ir Mažosios Lietuvos katilo sudarymo, prasidėjo žmonių evakuacija laivais iš Piliavos. Per tris mėnesius šis užsimojimas įvyk-

dytas. Težuvo vienas iš Piliavos išplaukęs laivas, 14,660 BRT laivas "General Steuben", paėmęs 3,000 sužeistų karių ir pabėgėlių, vasario 10 d., netoli Stolpebank, buvo rusų povandeninio laivo paskandintas. Iš 3,000 laive buvusių žmonių tik 300 tebebuvo išgelbėti. žuvusiųjų tarpe buvo ir Šilutės pašto viršininko Chmieliausko žmona, gimusi Šilutiskė. Pokariniai amerikiečių ir anglų kariškių transportų ekspertai aukštai įvertino vokiečių laivyno įvykdytus žmonių perkėlimus ir pakartotiniai pareiškė, kad tai buvusio žmonių istorijoje didžiausia žmonių gelbėjimo akcija (Literatūra, nr. 23).

1945 m. balandžio 9 d. Karaliaučiaus komendantas, generolas Lasch besąlyginiai kapitulavo ir miestą perdavė rusams. Tuo ir baigėsi didysis Maž. Lietuvos katilas. Kapituliacijos metu Karaliaučiuje tebebuvo apie 100,000 civilių, daugumoje išvargusių, išnervintų ir išgąsdintų moterų, vaikų ir senų žmonių, kurie dabar pateko rusų malonei.

5. Mažosios Lietuvos gyventojų naikinimas

A. Ar privalome rūpintis Mažosios Lietuvos gyventojais?

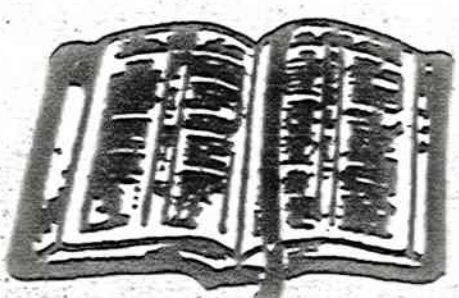
GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00
Minkštais viršeliais tik \$2.00
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išspūdiškai. Dabar tik \$2.00
Galima taip pat užsisakyti paštu, atsisiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsinys. Tai yra Amerikoje besikuriantio ir patvariai išlikusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ISPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERTTOJ LIETUVOJ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kurašis, MAGISKUOJU KILIMU I VILNIU. Kelionės į Lietuvą išspūdiškai. Iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kurašis, KELIONĖ I ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Autoriaus pastaba neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Žemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Žemaitis, LIUBLINO UNIJOS SUKAKTIES PARAŠTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsiimant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėnant čekį ar piniginę perlaidą.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

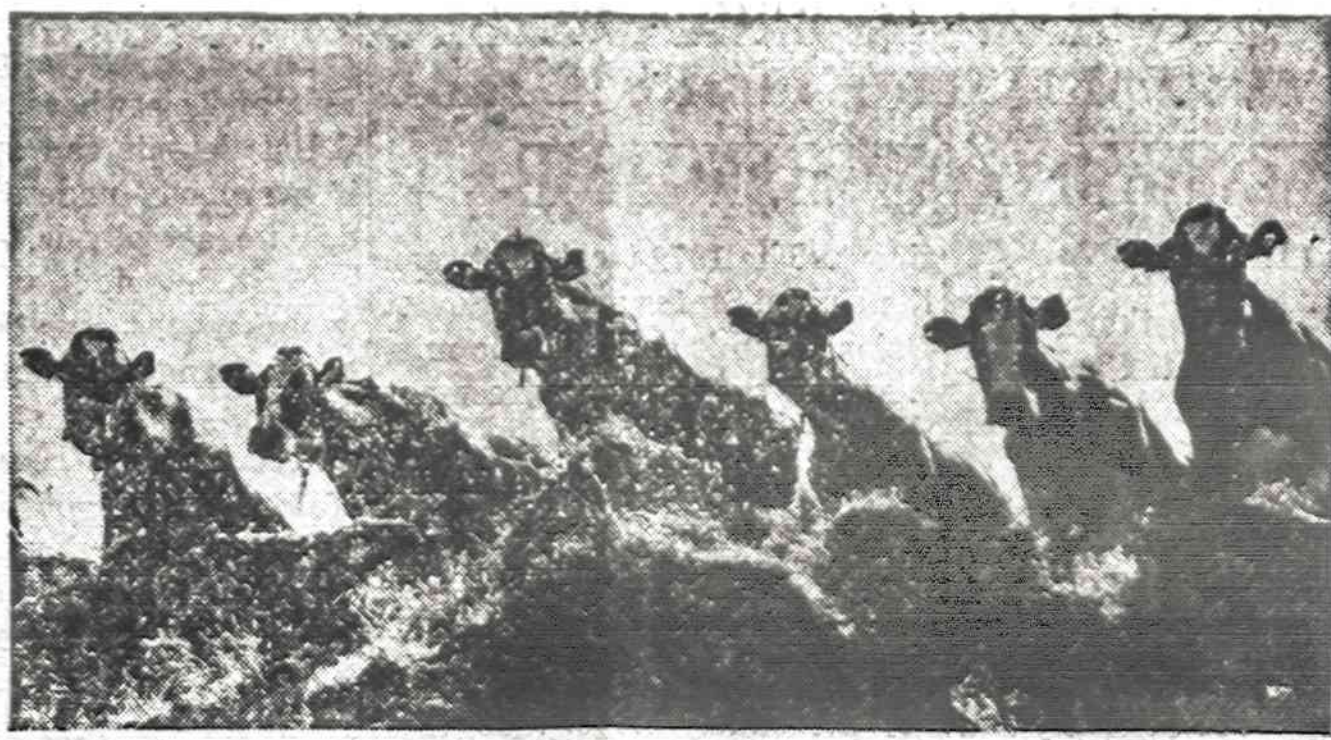
Persilaukimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Paveiksle matome pačias geriausias Amerikos karves. Jos duoda daugiausia pieno ir visą laiką elgiasi tvarkingai. Kai ateina laikas išmėlyti, tai jos visos ateina prie kupetos šieno ir laukia, kad šeimininkas jas išmėlytų.

Ar mes privalome rūpintis Maž. Lietuvoje 1944 m. gyvenusiais žmonėmis? Ar tai tik nebuvo Lietuvai nepalankūs nariai ir naciškos dvasios suvokietėję mažlietuviai? Ar vokiečiai tik nebuvo jau anksčiau išnaikinę mažlietuvius? O ar mums lietuviams dera lieti ašaras, kad iš Maž. Lietuvos — tegu ir rusiškų genocido keliu — išnyko vokiečiai, kurie ten buvo įsibrovę kaip kariai ir kolonistai, kaip prūsų ir lietuvių priešai ir pavergėjai?

Tiesa, viena gyventojų dalis buvo vokiečiai. Bet ne visi vokiečiai buvo naciai ir ne visi vokiečiai buvo Lietuvos priešai. Vokiškieji Lietuvos draugai buvo verti mūsų dėmesio, užuojautos ir pagalbos.

Toliau, ne visi Maž. Lietuvos gyventojai buvo vokiečiai; daugiau negu pusė buvo lietuviškos kilmės. Jų tarpe buvo daug Lietuvos simpatikų, tebebuvo daug, kurie namuose lietuviškai kalbėjo ir demokratiškoje santvarkoje nebūtų slėpę savo lietuviškos kilmės.

Ir dar toliau: Visi genocidiniais maskolių veiksmais vyko teritorijoje, kurią mes skaitome Lietuvos etnografinė dalimi. Todėl negalime praeiti pro šalį jų nepamirėjus, nepaisant, ar maskoliai žudė lietuvius, ar vokiečius.

Be to, ten per 700 metų išsilaukė lietuviški vietovardžiai. Maskoliai, vos Maž. Lietuvą užėmė, išnaikino visus jos vietovardžius ir ėmėsi jos rusifikaciją. Ir dar vienas maskolių žygis verčia mus prabilti ir pateisina mūsų susirūpinimą anų kraštų žmonių likimu: išnaikinę visus Maž. Lietuvos žmones, lietuvius ir vokiečius, jie atvežė iš Rusijos ir Azijos virš 600,000 burliokų ir pradėjo jais kolonizuoti Mažąją Lietuvą. Ir dėl tokio genocidinio, imperialistinio ir kolonialistinio žygio mes negalime tylėti.

B. Karaliaučiaus gyventojai bolševikų okupacijoje nuo 1945 iki 1948 m.

a) Moterų prievartavimas

Su rusų karių pasirodymu prasidėjo nematytas, išgąstingas ir bestiališkas moterų prievartavimas. Apie tai iš Klaipėdos į Karaliaučius atbėgęs kunigas Leitner rašo:

"Dabar viskas pasibaigė. Be perstojo dieną po dienos ir naktį po nakties vykusio apsaugos nervai nebepajėgia išlaikyti staiga stojusios tylos. Karaliaučiaus miestas kapituliavo. Laukėme atvykstančios rusų kariuomenės. Jie atėjo kaip plėš-

rūs vilkai, kurie puolė beginklę kaimenę. Jie prievartavo mūsų didžiosios ligoninės diakoneses, jie prievartavo neseniai operuotas moteris, jie prievartavo vaiko amžiaus mergaites. Jie išvarė mus iš namų... Mes nebeturime altoriaus... Visas bendravimas yra brutaliai nutrauktas. Daugelis jau pakliuvo į NKVD sklepus ir lagerius. Kiti, mušami šautuvų buožėmis ir lazdomis, išalkę, varomi per pusę Rytprūsijų. Dar kiti, išbadėję vyrai ir daug kartų išniekintų moterų varomi griuvusių valyti". (Literatūra, nr. 12).

Karaliaučiuje į rusų belaisvę patekęs vokiečių kapitonas Ginter Braunschweig rašo apie moterų prievartavimą, nušovimą ir užmušimą taip: "Jie (pabėgėliai) turėjo pakęsti, kad pagrobtais kišeninėmis lemputėmis apsirūpinę rusų kareiviai iš jų tarpo išplėsdavo jaunesnes moteris ir jas čia pat gatvės pakraštyje išprievartaudavo... Kai kurias, išprievartautas, jie nušovė, kitas užmušė...". Ir čia pat jis tesia: "Tai vokiškų gydytojų skubiai atidaryta sanitarinė stotis, kurioje paimamos globon dvidešimt iki tridešimt kartų išprievartautos moterys. Jos yra fiziškai sunaikintos ir dvasiškai visiškai palūžusios". (Literatūra, nr. 2).

b) Pabėgėlių apiplėšimai

Šalia moterų prievartavimo, rusų kariai besąlyginiai apiplėšė visus, didele dalimi sužeistus pabėgėlius. Atėmė visą nešamą turtą, kartu ir maistą, iškratė kišenes, atėmė laikrodžius ir žiedus, išvilko kailinius ir paltus, nuavė batus. Taip kelių valandų bėgyje šita pabėgėlių minia vėrto pasigallėjimo vertu ubagų būriu. Kas protestavo, pasisuko ar pasipriešino, susilaukė kullos ar šautuvo buožės. Viršuje jau minėtas G. Braunschweig, kuris apsaugos reikalu kreipėsi į maskolių karininką, gavo tokį atsakymą: "Jis tai žinąs ir prašytojas esąs teisus, bet jis negalįs nieko padaryti, nes mūsų rusiškasis kareivis yra toks". (Literatūra).

Šitoje vietoje reikia sustoti ir ilgai bei giliai pamąstyti dėl rusų karių blauroso sužvėrėjimo. Mat, rusai 1945 m. ne pirmą kartą paėmė Karaliaučius, bet istorijos bėgyje buvo jame jau du kartu atsilankę.

Prieš du šimtmečius, Septynerių metų kare (1756–1763) rusų kariuomenė užėmė, su visais Rytprūsiais, ir Karaliaučius. Caro kariai 1758 m. sausio 22 d., tvarkingoje rikiuotėje, visų bažnyčių varpams gaudžiant, įžgiavo į miestą. Rusai išbuvo Karaliaučiuje iki 1762 m. Kariai buvo gerai disciplinuoti ir apie kokius prievartavimus ar viešus plėšimus ir kalbos nebuvo.

Kuomet Napoleono kariuomenės likučiai bėgo iš Rusijos, rusai, pasekdami prancūzus, 1813 m. antrą kartą užėmė Karaliaučius. Bet ir šį sykį su civiliais jie apsiėjo mandagiai ir laikėsi kariškos teisės rėmuose.

Dabar, po dviejų šimtmečių, kultūrai ir civilizacijai gerokai pažengus, maskoliškasis karys ne tik neparodo jokio dvasinio pakilimo, jokios pažangos, bet žymų sielos nusmukimą ir sužvėrėjimą. Anas carų laikų drausmingas ir civilizuotas karys bolševikinėje sistemoje yra

virtęs žemesniu už gyvulį sutvėrimu.

c) Žmonių gyvenimo sąlygos

Karaliaučius buvo nuo dviejų britų aviacijos puolimų ir apgulimo metu vykusio apšaudymo ir bombardavimo gerokai apgriautas ir apdegęs. Kuomet, karo veiksmams pasibaigus, žmonės pradėjo lįsti iš priešlėktuvinės apsaugos požemių, tik retas rado kokį kambarį. Didelė dalis įsitaisė sugriuvusių ir apdegusių pastatų kampuose, o daugumas, pavalsė namų rūsius, ten ir apsigyveno.

Iš pradžių jie virė ir šildė palatas iš griuvėsių ištrauktais pagaliais. Kuomet šitas šaltinis užsibaigė, kitokio kuro reikėjo ieškoti toli užmiestyje. Rusiškieji okupantai žmonėms jokio kuro nedalino ir todėl nuo ypatingai šaltos 1946–47 m. žiemos, nuo šalčio ir bado išmirė ištisos šeimos.

Elektra ir dujos buvo praeities prisiminimai. Vandentiekis buvo tuščias ir vanduo buvo sėmiamas iš kelių, veikiai užterėtų šulinių ir granatų išrautų kraterių. Prėglio upės vandens tėsėmė arti gyvenę žmonės. Toliau gyvenantieji negalėjo naudotis upės vandeniu, nes kelionės buvo per daug pavojingos. Nebeturėdami nei muilo, nei skalbimo miltelių, žmonės nebegalėjo nei prausti, nei baltinių skalbti ir todėl veikiai prasidėjo bendras ir labai pavojingas apuėjimas.

Kadangi kanalizacija nebeveikė, žmonės atliko savo reikalus

įvairiose vietose. Priviso miriadai mūsų, kurios prie kiekvieno atmatų trupučio prisimesdavo tirštai gnužuliais. Kiti laužo gyventojai buvo skaičiumi daugėjančios žiurkės, pavojingos bakterijų nešiotojos.

Kuomet 1946 m. į Karaliaučius atvyko pirmieji rusų kolonistai, jie buvo kompaktiškai apgyvendinti geriau palaikytuose miesto kvartaluose. Tam tikslui reikėjo iš patalpų iškraustyti senuosius gyventojus. Vieni buvo paprastai iš namų išvaryti ir turėjo palikti savo elgetišką turtą naujiems kolonistams. Kitiems rusai pranešė, kad jie privalo keltis į naujai steigiamus kolchozus. Vieni sunkvežimiais paėmė žmones, į kitus buvo jų manta pakrauta. Po kokių 50 iki 60 km. kelionės, jie buvo pakeltyje išlaipinti ir atviruose laukuose likimui palikti. Savo tur-

telių jie niekada nebematė. Tik pavieniai asmenys tepajėgė į Karaliaučius grįžti; daugumas mirė kelyje.

(Bus daugiau)

Sužvėrėję žmonės

CHICAGO. — Pirmadienio anksti rytą išprievartauta ir nužudyta 35 metų amžiaus Geraldine Kehoe, gvy. 2026 N. Clark st. Nugabenta į ligoninę ji prieš mirdama papasakojo, kad jai sėdint ant gretimo namo laiptų apie 3:30 val. ryto prie jos priėjo keli vyrai ir ją nusitempė į užgaty išprievartavo ir peiliu 7 dūriais subadė. Bet kas tie užpuolikai buvo, ji mirė nieko daugiau nebeapasakiusi.

"NAUJIENOS" BOLSEVIKAMS YRA RAKŠTIS JŲ AKYSE

JAU IŠEJO IS SPAUDOS

Juozo Liūdžiaus Raštai

Straipsniai, atsiminimai. 246 puslapiai, kaina \$3.00.

PETRONELĖS LIUDZIUVIENĖS

ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDZIŲ

88 puslapiai. Kaina \$1.00.

Abi knygas galima gauti "Naujienose" arba pasiuntus pinigus tokiu adresu:

"NAUJIENOS", 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 puslapiai. Abu tomai minkštuose viršeliose parduodami už \$4.00, o kietuose viršeliose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

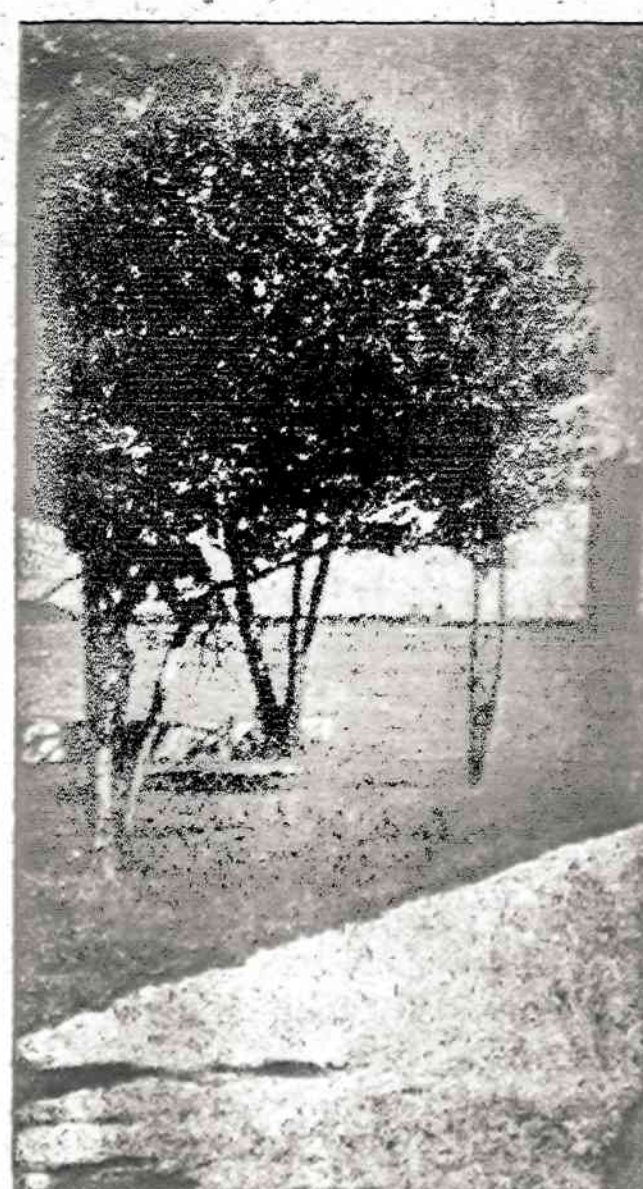
Chicago, Illinois 60608

LIETUVOS VARDŲ KILMĖ

Daugelis nori patirti, iš kur yra kilęs Lietuvos vardas, bet mažai kas šį klausimą studijavo. Apie lietuvių tautą ir lietuvių kalbą yra parašyta daug knygų ir brošiūrų. Lietuviai minimi senuose atsiminimuose ir metraščiuose. Ten minimas ir Lietuvos vardas.

Juozas Venclova, dirbęs prie šios studijos 20 metų, paržiūrėjo labai daug senų dokumentų. Savo studijoje jis nurodė kiekvieną žodžio metrikaciją ir surašė Lietuvos praeitį liečiančias knygas. Jis perskaitė šimtus knygų ir parašė 52 psl. knygelę, pavadintą LIETUVOS VARDŲ KILMĖ. Minkšti viršeliai, kaina \$2. Knygelė jums bus pasiųsta, jei du dolerių atsiųsite šiuo adresu: NAUJIENOS, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę aplinką bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos plentuose kietas automobiliams pastatyti.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$30.00	
pusei metų \$16.00	
trims mėnesiams \$8.50	
viename mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietose:	
metams \$26.00	
pusei metų \$14.00	
trims mėnesiams \$8.50	
viename mėnesiui \$3.00	
NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.	

Prezidentas Maskvai nenuolaidžiauja

Prezidentas Fordas priėmė Amerikos Lietuvių Tarybos ir Susivienijimo Lietuvių Amerikos pirmininkus ir pareiškė jiems, kad JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos ir nepripažįsta aneksijos Helsinkio konferencijoje. Lietuviai džiaugėsi tuo stipriu pareiškimu, padarytu kongreso vadų, sekretoriaus Kisingerio ir įtakingų visuomenės veikėjų akivaizdoje.

Bet prezidentas Fordas, prieš išskrisdamas į Helsinkį, veik visai prielankiai, padarė kitą pareiškimą spausai, kuriame kalbėjo bendrai apie Helsinkio nutarimus, nepaminėjo Pabaltijo kraštų. Amerikos didžioji spauda pastebėjo šitą praleidimą ir, norėdama įgelti prezidentui Fordui, paskleidė gandą, kad prezidentas jau "pardavė" Lietuvą, padarė dar vieną nuolaidą Sovietų Sąjungai, "pripažino" Pabaltijo kraštų įjungimą į Sovietų Sąjungą.

Lietuviai prašė, kad prezidentas Helsinkio konferencijoje kuria nors proga paminėtų, kad JAV nepripažįsta Lietuvos inkorporacijos ir Sovietų Sąjungą, bet prezidentas Fordas to nepadarė. Helsinkio konferencijoje jis pasisakė už tautų laisvę, paminėdamas nei vienos laisvės siekiančios tautos. Išimti jis padarė tik tai Suomijai, kuri sudarė sąlygas tai konferencijai susirinkti ir aptarti daug svarbių problemų.

Iš spausdinamos prezidento Fordo Helsinkio pasakytos pagrindinės kalbos aiškiai matyti, kad jis nenuolaidžiauja nei Sovietų Sąjungai, nei galingajam sovietų imperijos valdovui Leonidui Brežnevui. Šiandien jau visi žino, kad jis jokių nuolaidų nedarė Brežnevui pasitarimuose liečiančiuose atomo ginklų tarptautinę kontrolę. Brežnevas negalėjo duoti tinkamo atsakymo į Vladivostoke prezidento Fordo pareikalautas kontrolės sąlygas, toliau ir nesidiskutavo. Jis tik paprašė, kad praneštų, kai su savo "bendratarbiais susitars". Tuo tarpu prezidentas Fordas paprašė kongresą paskirti tris bilijonus dolerių naujoms atomo ginklams gaminti.

Jeigu prezidentas Fordas Helsinkio būtų susitaręs bet kuriais svarbesniais tarptautinės politikos klausimais, jeigu jam būtų reikėję padaryti komunistų partijos vadui kokias nuolaidas, tai jis nebūtų taip greitai vertęs atsakyti į kontrolės klausimą. Be to, prezidentas Fordas nebūtų taip greitai prašęs trijų bilijonų dolerių tolimesniams atomo tyrinėjimams. Jis pabrėžė, kad Amerikai

PREZIDENTO GERALDO FORDO KALBA HELSINKIO KONFERENCIJOJE

(Tęsinys)

In recent years, there have been some substantial achievements. We see the Four-Power agreement of Berlin of 1971 as the end of a perennial crisis that on at least three occasions brought the world to the brink of doom.

The agreements between the Federal Republic of Germany and the States of Eastern Europe and the related intra-German accords enable Central Europe and the world to breathe easier.

The start of East-West talks on mutual and balanced force reductions demonstrate a determination to deal with military security problems of the Con-

tinent. The 1972 treaty between the United States and the Soviet Union to limit anti-ballistic missiles and the interim agreement limiting strategic offensive arms were the first solid breakthroughs in what must be a continuing long-term process of limiting strategic nuclear arsenals.

I profoundly hope that this Conference will spur further practical and concrete results. It affords a welcome opportunity to widen the circle of those countries involved in easing tensions between East and West.

Participation in the work of detente and participation in the benefits of detente must be

everybody's business — in Europe and elsewhere.

But detente can succeed only if everybody understands what detente actually is.

First, detente is an evolutionary process not a static condition. Many formidable challenges yet remain.

Second, the success of detente, of the process of detente, depends on new behavior patterns that give life to all our solemn declarations. The goals we are stating today are the yardstick by which our performance will be measured.

The people of all Europe — and I assure you the people of North America — are thoroughly tired of having their hopes raised and then shattered by empty words and unfulfilled pledges. We had better say what we mean, and mean what we say, or we will have the anger of our citizens to answer.

While we must not expect miracles, we can — and we do — expect steady progress that comes in steps, steps that are related to each other that link our actions with words in various areas of our relations.

Finally, there must be an acceptance of mutual obligation. Detente, as I have often said, must be a two-way street. Tensions cannot be eased by one side alone. Both sides must work to achieve it. Both sides must benefit from it.

Mr. Chairman, my colleagues, this extraordinary gathering in Helsinki proves that all our peoples share a concern for Europe's future and for a better and more peaceful world, but what else does it prove? How shall we assess the results?

Our delegations have worked long and hard to produce documents which restate noble and praiseworthy political principles. They spell out guidelines for national behavior, and international cooperation, but every signatory should know that if these are to be more than the latest chapter in a long and sorry volume of unfulfilled declarations, every party must be dedicated to making them come true.

These documents, which we will sign, represent another step — how long or short a step only time will tell — in the process of detente and reconciliation in Europe. Our peoples will be watching and measuring our progress.

They will ask how these noble sentiments are being translated into actions that bring about a more secure and just order in the daily lives of each of our nations and its citizens.

The documents produced here represent compromises, like all

international negotiations, but these principles we have agreed upon are more than lowest common denominator of governmental positions.

They affirm the most fundamental human rights: liberty of thought, conscience and faith, the exercise of civil and political rights, the rights of minorities.

They call for a freer flow of information, ideas and people, greater scope for the press, cultural and educational exchange, family reunification, the right to travel and to marriage between nationals of different States, and for the protection of the priceless heritage of our diverse cultures.

They offer wide areas for greater cooperation: trade, industrial production, science and technology, the environment, transportation, health, space and the oceans.

They reaffirm the basic principles of relations between States: nonintervention, sovereign equality, self-determination, territorial integrity, inviolability of frontier and the possibility of change by peaceful means.

The United States gladly subscribes to this document because we subscribe to every one of these principles.

Almost 200 years ago, the United States of America was born as a free and independent Nation. The descendants of Europeans who proclaimed their independence in America expressed in that declaration a decent respect for the opinions of mankind and asserted not only that all men are created equal, but they are endowed with inalienable Rights to life, liberty and the pursuit of happiness.

The founders of my country did not merely say that all Americans should have these rights, but all men everywhere should have these rights, and these principles have guided the United States of America throughout its two centuries of nationhood.

They have given hopes to millions in Europe and on every continent.

I have been asked why I am here today. I am here because I believe and my countrymen believe in the interdependence of Europe in North America, indeed in the interdependence of the entire family of man.

I am here because the leaders of 34 other Governments are here — the States of Europe and of our good neighbor, Canada, with whom we share an open border of 5,526 miles, along which there stands not a single armed soldier, and across which

our two peoples have moved in friendship and mutual respect for 160 years.

I can say without fear of contradiction that there is not a single people represented here whose blood does not flow in the veins of Americans and whose culture and traditions have not enriched the heritage which we Americans prize so highly.

When two centuries ago the United States of America issued a declaration of high principles, the cynics and doubters of that day jeered and scoffed. Yet, 11 long years later our independence was won and the stability of our Republic was really achieved through the incorporation of the same principles in our Constitution.

(Bus daugiau)

LSD Itaka žmogui

CLAREMONT, N. C. — Žmogus, kurs savanoriškai talkininkavo Amerikos proto sveikatos institutui, 1964 metais tyrimo tikslais, imdamas LSD narkotiką, dabar tvirtina, kad tas "vaisas" pakeitė visą jo gyvenimą gerąjį pusę. Tas žmogus, Russel D. Snyder, 52, sakosi negalįs suprasti, dėlko tiek daug žmonių protestuoja dėl valdžios daromų eksperimentų su savanoriais išbandant juos haliucinacijas sukeliančio narkotiko veikimą žmogui. "Tai tik tiek pavėikė, kad pradėjau dalykus matyti kitokioj šviesoje. Man tai padėjo susidaryti visiškai kitokią nuostatą. Po to aš pradėjau lankyti bažnyčią ir mano gyvenimas didžiai pasikeitė", tvirtina Snyderis.

Bet Dr. Sanford Unger, kurio priežiūroje tie išbandymai buvo daromi, klausinėjamas pasakė, kad jis negali viską pasakoti.

SACRAMENTO, Calif. — Tūlas 34 metų amžiaus vyras Thomas Elbert, atsidėjęs 5 metus kalėjimo už grąsinimą nužudyti buvusį prezidentą Nixoną, vėl sumintas už grąsinimą prezidentui Fordui. Elbert dar tik trečias mėnuo kai paleistas iš kalėjimo pradėjo grąsinti nužudyti dabartiniam prezidentui Fordui. Elbert jau turi ilgą istoriją jo gydymo proto ligoninėse.

ALBUQUERQUE, N. M. — Amerikos Vėžio Draugijos Naujosios Meksikos skyriaus vedėjas Allan Jonas pranešė, kad atrodą, jog daktarai dabar galės tiksliai atspėti cigarečių rūkose atsirančias priešvėžines sąlygas. Tas atradimas bus ateinančių mėnesių aptartas minėtos draugijos mitinge. Ar rūkorus jau turi palinkimą vėžiui atsirasti ar dar neturi, esą galima nustatyti iš rūkorus burnos paėmus skutočios pavyzdžius.

J. VENCLOVA

APIE SENOVES INDUS IR JŲ GIMINYSTĘ SU LIETUVIAIS

Prof. dr. J. Ehret (27 — 19): "Mes galime paimti tik palyginimui, kaip skaitvardžiai nuo dviejų ligi dešimts rodo, kur senovės indų formos: dvau, trayas, catvaras, panca, sas, sapta, asta, novas, dasa atitinka lietuviškoms: du, trys, keturi, penki, šeši, septyni, aštuoni, devyni, dešimti. Taip pat mes nustebinsime, jei rasime tolygius išsireiškimus: sanskritiškai: tat twan esi — lietuviškai: tai tu esi".

Prof. L. Dominian (24 — 104): "Beveik kiekvienas lietuvis ūkininkas gali suprasti paprastus sakinius sanskritiškai".

Prof. dr. R. Latham (49 — 231): "Then, as to the Lithuanian elements in India" ("lietuviški elementai Indijoje").

J. Hertmanowicz (37 — 23): "Senovės indai prilygsta lietuviams ne tik kalboje, bet taip pat religinėse idėjose ir kitomis savybėmis".

Pačių indų žymus istorikas prof. dr. S. Chatterji (15 — 22 ir 68): "A study of the World of the Balts (the Lithuanians) becomes one of the utmost significance for the Aryan — based culture of India... There are Veda hymns which deal with the gods and their deeds and dealings with men, the same as we have in quite a large number of dainas".

Dr. L. Gray (34 — 357): "Mitologiskai lietuvių žodis "daina" patikimai giminingas su Vėdų sanskrito "dhe-na".

Dr. H. Arntz (I — 48): "Lietuvių daina, senovės iraničių daena "dēnis, įstatymas", senovės indų dhena "himnas, malda".

O. Kolberg (44 — 153): "Ta pati legenda (mitologinė daina, ar ligi šiol dainuojama pas lietuvius, sakoma, kad mėnulis vedė saulutę pirmą pavasarėlį po pasaulio sukūrimo) randama pas indus užrašyta vedose, būtent, ugnies dievaitis Sivas, kaip lietuvių Perkūnas už pavilijimą perkirto pusiau mėnulį".

J. Kraszewski (45 — 51): "Žemiau pažymėta, kiek daug yra panašumų lietuvių mitologijos su indų".

Dr. V. Apte (— 369): "Asvinai (žirgeliai), kurie yra dievo sūnūs (divo napata, lietuvių dievo sūneliai) jodinėja padangėj su savo kovos žirgais".

Prof. dr. L. Rhesa "Dainos", Berlin paduoda labai seną lietuvių mitologinę dainą "Miela saulyte, Dievo dukryte...".

Indų istorikas dr. B. Tilak (103 — 393): "Lietuvių (ir lietuvių) mitologijoje Aušra yra vadinama dievo dukra ar dangaus dukra, beveik taip pat, kaip Uša (Aušra) yra vadinama divo duhita Rigvedoj".

Danų žymus istorikas prof. A. Benedictsens (7 — 44 ir 53): "Šiuo lietuvių tauta rodo savo pirmąsias santykius su Azijos Brahmos ir Zaratusos garbintojais daug aiškiau, kaip kitos Europos tautos".

J. Mauldere (57 — 29): "Pasireiškęs pagonių kunigų viešpatavimas pas senovės lietuvių primena branhmanų autoritetą, kurį turėjo indų kunigai".

Dr. G. Wilke "Kulturbeziehungen zwischen Indien, Orient und Europa", 1931, 152 p. "Lietuvė marti naujuose namuose su kviečiais ir avižomis apibars-toma... Indijoje jaunoji pora su miežiniais šiaudais apmėtoma".

Agly istorikas E. Davies (21 — 188, 193): "Die

(lietuvių drožiniai) yra visai panašūs į indų drožinius... Tai aiškiai matyti iš akis, kas daugiau pasireiškia Lietuvoje, rišasi su jų arijų giminačiais Indijoje... Dar aš radau čia (Lietuvoje) tą nuostabią panašumą su indų muzika. Vėl, jei kas paklauso (Lietuvoje) senos muzikos kai kurių šių garsų ir tuomet pasiklausys geros indų muzikos, tai pastebės didelį panašumą".

PANAUDOTA LITERATŪRA

- 1) Dr. H. Arntz "Sprachliche Beziehungen zwischen Arisch und Balto — Slawisch", 1933
- 2) Prof. J. Aleksa "Lietuviškų gyvenimo kelių beiškant", Kaunas, 1933
- 3) Dr. V. Apte (Prof. R. Majundar' (red.), "The Vedic Age", London, 1951
- 4) M. Aschmies "Land und Leute in Litauen", Breslau
- 5) G. Arndt "Ueber den Ursprung der Europaischen Sprachen", Frankfurt
- 6) Prof. dr. H. Bender "The Home of the Indo — Europeans", London, 1922
- 7) Prof. A. Benedictsens "Lithuania", Copenhagen", 1924
- 8) H. Birnbaum "Ancient Indo — European Dialects", 1966
- 9) Dr. E. Blume "Die germanischen Staemme", Wuerzburg, 1912
- 10) Prof. P. Bohlen "Ueber die Verwandtschaft zwischen der Litauische und Sanskritische Sprachen", Koenigsberg
- 11) Dr. A. Bossin "La Lithuanie", Paris, 1933
- 12) Prof. T. Brazys "Die Singwesen der litauischen Dainos", Stuttgart, 1918

13) Prof. R. Braungart "Die Urheimat der Landwirschaft aller indogerman. Voelker", 1912

14) Prof. R. Burnham "Who Are the Finns?", London,

15) Prof. dr. S. Chatterji "Balts and Arynas", Simla (India), 1963

16) Prof. P. Cleator "Lost Languages", 1961

17) Prof. G. Cox "The Mythology of the Aryan Nations", London, 1903

18) Prof. J. Cuno "Die alte Voelkerkunde", Berlin, 1871

19) S. Daukantas "Būdas senovės Lietuvių, kalnėnų ir žemaičių", Chicago, 1954

20) Prof. A. Dauzat "Les noms de lieux", Paris, 1926

21) E. Davies "A Wayfarer in Estonia, Latvia and Lithuania", Gr. Britain, 1937

22) Prof. R. Dixon "The Racial History of Man", New York, 1923

23) Prof. N. Deržavin "Proizhoždenie russkogo naroda", Moskva, 1944

24) Prof. L. Dominian "The Frontiers of Language and Nationality in Europe", 1917

25) Prof. B. Dwight "Modern Philology", New York, 1860

26) Prof. dr. M. Egert "Realexikon der Vorgeschichte", Berlin, 1929, 13 Bd.

27) Prof. dr. J. Ehret "Vom Adam der Europaer", Basel, 1971

28) Prof. dr. J. Ehret "Baltisches Schicksal", Basel, 1970

(Bus daugiau)

TELEF. PR 8-3223

DR. ANNA BALIJONAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
Ginekologinė, CHIRURGIJA
2358 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
Ginekologinė, CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatšiliepi, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 635-0533
Fox Valley Medical Center
340 SUMMIT STREET
ROUTE 54, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Office: HEmlock 4-5849
Resid.: 388-2223
OFISO VALANDOS:

Pirmadienis ir ketvirtadienis, 1-7 val.
antradienis, penktadienis nuo 1-5, treči-
adienis, šeštadienis 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicines direktorius
1928 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienomis ir
ketvirtadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728

REZ.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERJA IR MOTERŲ LIGOS
Ginekologinė, CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
šiliepi, skambinti MI 3-0001.

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
5214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1818

Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienis, antradienis,
ketvirtadienis ir penktadienis
nuo 8 iki 12 val. popiet.
Tik susitarus.
Triedieniai uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treči.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2454 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
nuo 9-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEmlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatšiliepi, tel. 681-95.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Anatarijai, Protezai, Med. Ban-
džai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROspect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU CAN GET OR WORK

Graži ir turtinga linksmoji našliukė

Vasara, ta kaip laukiama ir pasiilgta vasarėlė! Nusibodo žiemos šalčiai, šurpūs vėjai ir sniego pusnys. Pavasaris irgi audringas. Žaibai, perkūnai ir tie mirtį nešantieji griauštiniai dar labiau žmogaus nervus išstampa. Užtat vasarai atėjus visi kalbame ir planuojame kur važiuoti, kur bėgti iš dūmais paskendu-
sių fabrikų ir miestų ir kaip gėlėtis nuo ozono nuodingųjų dujų.

Šį kartą nutariau važiuoti į Michigan valstijoje esamus ežerus. Patvarkęs automobilį ir įsidėjęs motorą, meškeres ir šiltų drabužių, anksti rytą patraukiau į šiaurę, kur esą žuvingų ežerų. Važiuoju 31 keliu. Tai lygus ir puikus kelias. Iš abiejų pusių matosi tik medžiai ir ūkininkų žaliuojanti laukai. Pakelėse randi triebes ir ant ilgų stalų išdėstytus gurbelius su išsirpu-

sionis vyšniomis, mėlynėmis ir kitokiomis uogomis bei vaisiais. Žmonės sustoja, prisiperka vaisių, uogų ir gurbus vyšnių ir važiuoja vis tolyn ir tolyn į šiaurę.

Vienoje vietoje ir aš sustojau. Gan storoka moteriškė mane sutinka su šypsena. Giria savo vyšnias, uogas ir vaisius. Prašo paragauti ir sako nesigailėsi nusipirkęs sveikas ir be kirmynų vyšnias. Jų suvalgiau visą sau-
ją. Ir tikrai jos skanios, saldžios ir didelės vyšnios. Nusipirkau dešimt svarų vyšnių, dešimt svarų persikų ir dešimt svarų pomidorų. Už viską sumokėjau irgi dešimt dolerių. Moteriškė net šypsojosi, radusi tokį klientą. Ji padėjo man visus gurus sunešti į automobilį ir gražiai pakrovė. Patarė nevažiuoti greitai, palinkėjo sveikatos ir geros žuvies pasigauti.

Valgau vyšnias ir važiuoju toliau. Net linksma pasidarė. Nejuocimis ir dainuot pradėjau: "Kur bėga šėsupė, kur Nemu-nas teka"...

Apsaugok, Aukščiausias, tą mylimą šalį, kur mūsų sodybos, kur bočių kapai!"

Net ašaros išlirko, prisimini-dantės politiką, kuri visą rytą Europą nurašė ruskių sau-
valei.

Valgau toliau skanias tamsiai raudonas vyšnias. Ir vėl pradėjau niūniuoti: "Vilija mūsų upelį motutė, dugną tur auksa, o vėloda kaip dangų"... Puikios ma-
nos pakalnės ties Kaunu, puošia jos tulpėmis Viliją srau-niā"...

Kaip nenuobodu vienam ke-
liauti, kada prisimeni tokias gra-
žias laisvosios Lietuvos dainas,
paliktas jos vaikams, anikams ir
anūkų vaikų vaikams.

Mašina rieda be jokių kliūčių; aš vėl pradėdau ragauti šį kartą persikų. Ir jie sultingi, skanūs. Pasemiui sauja vyšnių, jas val-
gau, o mintys kuria naują dainą
apie vyšnias:

"Vyšnios raudonos, vyšnios
[juodos,
vyšnios išsirpusios,
kaip gražuolės
aistrigos lūpos"...

Ach, ta jaunystė! Kodėl ji
taip greit sutirpsta, kaip mano
burnoje tos skanios sultingos
vyšnios?

Taip dūmdamas, privažiavau
ir man išgirtą ežerą. Nusileidęs
žemyn, radau daug žvejų, vy-
rų ir moterų. Ežeras nėra labai
didelis; per jį teka upė-upelis,
o kitas ežero galas susijungia su
didžiuoju Michigan ežeru, ku-
ris ir pripildo visokiomis žuvi-
mas šitą žvejų ežerą. Čia giliai
pagauti maskių, volų, lyde-
kų, ir t. t. Yra ir krautvė; kur
galima nusipirkti maisto, alaus,
žuvėlių, sliekų, vokių plūdių,
kablukų ir visa kita, ko reikia
žvejams.

Pakrantė pilna nusėtų namų,
namelių. Prie krantinės pika-
binti laiveliai žvejams. Užėnu-
jį "Arcadia Resort, Hotel and Cot-
tages". Čia randu šeimininkę,
kuri gan gražiai pasipuošusi ma-
ne sutinka. Pasisakau noris gau-
ti laivelį ir nakvyne. Ji įsiveda
mane į vidų. Erdvis kambariai,
baldai europietiško stiliaus, odi-
nės sofos ir foteliai. Kampe sto-
vi didelis masyvus fortapijonas,
koncertams skirtas.

Paklausiau ar ji skambina, at-
sakė, kad ne. Bet skambino jos
giminaitis, buvęs garsus maes-
tro. Bet jis jau miręs, o jo for-
tepijonas esąs labai brangus, gal
penkiasdešimt tūkstančių doli-
rių vertas. Atnešė man ir ka-
vos ir prašė užkasti ir pasisėdi.

Atsisėdau ir ji priešais mane.
Girkšnodama kava, ji trumpai
pasakojo apie šį namų žmonių
gyvenimą. Sakė, jog esanti na-
šlė, nes jos vyras prieš kelis
metus mirė širdies smūgio išti-
kas. Viena dukterė ištekėjusi tur-
tingai gyvena Kalifornijoje, o
kiti kituose steituose. Vasarą ji
čia praleidžia, aptarnaudama at-
vykusius žvejus, o rudenį išva-

Kvietimas į jūrinę šventę

Čikagos Gen. T. Daukanto
vardo Jūrų Šaulių Kuopa 8/m.
rugp. 23 ir 24 dienomis ren-
gia ir praveda "Jūros dienos"
šventę Union Pier vietoje, prie
gražaus Michigan ežero, pušų
ir lapuočių vasarvietėje, kurią
ypatingai daugelis lietuvių yra
pamilę, nes daug kas yra iš-
giję ten savo nuosavybes, o sa-
vaitgaliais pilna svečių.

Ši Jūros diena yra jau VII-
ji iš eilės, nes pirmą šios rū-
šies šventę daukantiečiai jūrų
šauliai surengė jau 1969 m.
rugp. 16 ir 17 dienomis, kuri-
nelauktai buvo palankiai mū-
sų atostogaujančios visuome-
nės priimta, kas paskatino to-

žiuoja į Kaliforniją pas dukterį
žiema praleisti.

Ji atsistojo ir mikliai, kaip vi-
jurkas, išėjo į kitą kambarį. Aš
jį permečiau akimis. Tai tikra
lietuvų graži ir inteligentiška na-
šliukė.

Ji atsinešė butelį kažkokio gė-
rimo ir pripylė vieną stikluoką
man, o kitą sau. Prašė paragau-
ti, sakydama, kad ji tik retkar-
čiai vieną stikluoką išgerianti,
šiaip ji esanti negerianti mote-
ris. Gurkšnodami kalbėjome to-
liau.

Ji sakė, kad šitą dviejų aukš-
tų namą ir visus 8 cottages, vi-
šą žemę ir 10 laivelų ji nori pa-
duoti ir išvykti pas savo dukterį
į Kaliforniją gyventi. Ji norin-
ti gauti 70,000 dol. su visais bal-
dais, įrengimais, laiveliais, įskai-
tant ir pianingą. Aš dar kartą
kambarius ir virtuvę peržvelgiau
ir pagalyvoju, kad tai pi-
gus ir geras pirkinys.

Galėjau, kad aš esu jau pen-
sininkas ir tiek pinigų negalėjau
nė uždirbti, nė sutaupti.

Pasivažišęs, paklausiau, kiek
aš turėčiau užsimokėti. Nusisyp-
sojusi man atsakė, kad ji yra
turtinga moteris ir už pavai-
šinimą ji nieko neims, bet už
laivelį ji paskaičiuos po 3 dol.
dienai, o už kambarį po 5 dol.
dienai. Pagalvoju, tai pigu!

Gera išsimiegoties ir skanias
pusryčius pavalgęs, tik 2 doli-
rius, paėmė, išvažiavau žuvažui.
Šią dieną aš mažai meškeriojau,
norėjau susipažinti su ežeru.
Privažiavau arti Michigan eže-
ro ir žiūrėjau, kaip didžiulės
bangos kilo aukštyn ir krito žė-
myn, pildamos masės vandens
ir mūsų ežerą. Saulė buvo begalo
kaitri, kad valtyje buvo per daug
karšta ilgiau sėdėti.

Patraukiau vairą namų linkui
ir taip nieko nepagavęs sugrįžau
prie savo liepto. Atėjęs ant pie-
vos atsiguliau užuolų pavėsyje ir
nebejutau, kaip saldžiai užmigau.

Vakare nuėjau pas šeimininkę
vakarienės valgyti. Čia prie sta-
lo buvome šeši vyrai ir viena mo-
teris. Stalas buvo prikrautas
lėkščių — lėkštelių, peilių, šaku-
čių, šaukštelių. Atrodė, kad mes
susirinkome į svečius, pakviesti
į turtingos šeimininkės paruoštą
balių. Mes valgėme skaniai
iškeptą mėsą su visokiais prie-
dais, daržovėmis ir salotomis.
Po to sekė kava, pyragaičiai ir
uogų košelės. Aš vos suvalgiau
savo dalį, ir tas man kainavo
tik 3.50 dol.

Sekandias dienas aš plačiau
išsikalbėjau apie jos biznį ir jos
ateities planus. Užklauses, ar
ji nemano dar kartą ištekėti, ji
linksmai nusisypsojo ir atsakė:
"O kodėl ne! Bet aš netekčiau
už paprasto vyro, žemo ūgio,
tinginio ir girtuoklio".

Tai pasakiusi, apsisuko kelis
kartus ir nusikvatojo. Aš pa-
galvoju, šita našliukė turi gra-
žią figūrą, laibą, grakštą, kaip
voveraitę; plaukai sudėti ir tin-
ka prie jos veido, ant kurio
nesimantė nei pūdrės, nei raukš-
lių. Tai saulės, gryno oro ir
žuolų kvapo užauginta mote-
riškutė. Jei būčiau jaunesnis ir
našlys tai tokios ežero ninfos ne-
būčiau iš savo tinklo paleidęs...
Juozas Tautvilas

kie pobūžio šventės ruošti ir
toliau, kol pamazų virto tradi-
cija. Kas metai šios šventės to-
būlejo, darėsi idomėsnės ir
platesnės apimtys, ypač kuomet
prie šių švenčių prisidėjo ir
Liet. Jūrų Škautijos nariai su
savo laivais. Pasitarus su
jūrų šaulių vadovu prie LST
Centro Valdybos M. Vitku dėl
galimybių įtraukti į šias šven-
tes ir kitas artimesnes jūrų šau-
lių kuopas, gautas pilnas pri-
tarimas ir nuo to laiko susita-
rta pamečiui rengti bei praves-
ti šias šventes vis kitai jūrų
šaulių kuopai. Tokių būdų
1973 metais šią šventę organi-
zavo Detroito Jūrų Šaulių
Kuopa, 1974 metais — Cicero
Jūrų Šauliai o šiemet ir vėl ją
ruošia Čikagos daukantiečiai.

Šiai VII-ajai Jūros dienos
šventei yra paimti Union Pier
Liet. Kultūriniai Namai su erd-
via sale ir sudaryta idomi pro-
grama. Šventė prasideda šeš-
tadienio rytė 10 val. (Michiga-
no laiku) vėliavų pakėlimu ir
baigiasi sekmadienio vakare.
Šios šventės dalyviai, pergy-
vens tikrai retus jūrinius įvy-
kius, k. a. būrinės jachtos krikš-
tą, vainiko nuleidimą už žu-
vusius ir mirusius karius, par-
tizanus, šaulius ir jūrų skau-
tus, o kadangi su Čikagos jūrų
šaulių organizacine motorine
jachta dar šioje šventėje daly-
vaus ir 4 jūrų skautų būrinės
jachtos, tai šios šventės daly-
viams teks daug progų su jo-
mis paplaukioti.

Suprantama, kad tokia jūri-
nė šventė neapsieis ir be links
mavakario, kuris įvyks šeš-
tadienio vakare, grojant plačiai
žinomam p. Až. Stelmoko or-
kestrui. Mening dalį atlieka 3
dainuojančios sesės Drūtųtės,
o daukantiečiai visus maloniai
priims ir globos. Nenumatoma
jokių ilgų kalbų, todėl Union
Pier Liet. namų savininkai su
svečiais ir visa atostogaujan-
tą mūsų lietuviška visuome-
nė maloniai kviečiama į šią
jūrinę idėjos puoselėjimo,
vandeny bei laivų mėgėjų
šventę.

Vladas Navickas

Graži šeimos sukačtis
Žinomo visuomenininko agr.
Jono ir Onos Bertašių 50-ties
metų vedybiniai sukačiai pa-
minėti, dukterė Sigutė ir Juozas
Užupiai rugpjūčio 17 dieną sa-
vo namuose suruošė gražias
vaises — paminėjimo puotą.
Tas tėvams buvo didelė staig-
mena ir sudarė gražaus džiaug-
smo.

Dalyvavo nemažas būrys ar-
timųjų bei draugų. Gaila, kad
duktė Nijolė ir Leonas, Maski-
lūnai, kurie šio metu gyvena
Iranė, negalėjo asmeniškai da-
lyvausti, bet savo mintimis ir
visa širdimi tikriausiai prie to
džiaugsmo prisidėjo.

Vaisių metu prisiminta pra-
eity nužgyti gyvenimo ke-
liai, kurių būta gražių ir skau-
džių, bet šiandien savo artimų-
jų tarpe prasminga tuo visu
prisiminti. Susirinkusieji lin-
kėjo solenizantams geros svei-
katos, ypatingai p. Bertašiui,
kuris šio metu nėra iš stiprių
jų, kad dar ilgas metus džiaug-
tųsi užpildytomis savo darbų
graziais vaisiais. Pabaigai su-
giedota ilgiausių metų ir padai-
nuota kitų dainelių.

J. T-nas

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
GAUSTIENAS

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
GAUSTIENAS

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
GAUSTIENAS

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Taigi dabar pasilieka tikėjimas, viltis ir meilė, šis trejetas, bet
didžiausia jame yra meilė".

1 Kor. 13:13.

Atrodo negalima pilnai apibūdinti meilę, be kurios negalima patikti
Dievui. Meilė galime pažinti iš jos apreiškimų. Kas turi meilę, tas pa-
rodo ją gerai darbai. Meilė, panašiai kaip sviesa ir gyvybė, yra nelengva
išlaikyti. Meilė yra viena iš paties Dievo savybių. Jei ji yra mums, tai
žinokime, kad ji kontroliuos mūsų širdį, mūsų liežuvį, rankas, kojas ir net
mūsų mintis. Kur nėra meilės, ten pasirodo blogi darbai, o kur yra meilė,
ten pasirodo ir dauginasi geri darbai. Dievo žmonės turi būti stropūs ir
vaisingi geruose darbuose, nes tam jie sutverti.

Viažiuo, kad mirtis yra žiurė ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusioji? Ir ką klausimą atsako knyguotė "Viltis po mirties", kurią gausite
nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
SV. RAŠTO TYRINĖTOJAI

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
R. Epubli 7-8600 R. Epubli 7-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENA
IR NAKTĮ.
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE Miesto
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET R. Epubli 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS
3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

BUY U.S. SAVINGS BONDS
WHERE YOU CAN GET OR WORK

DEL A. SMETONOS KALTINIMŲ

(Tęsinys)

3) Dėl panaudojimo demokratijos "fašistiniam perversmui".

J. Joniškis apie A. Smetoną rašo, lyg jis tam gruodžio 17-sios perversmui būtų vadovavęs, tuom tarpu kai jis jame net nedalyvavo.

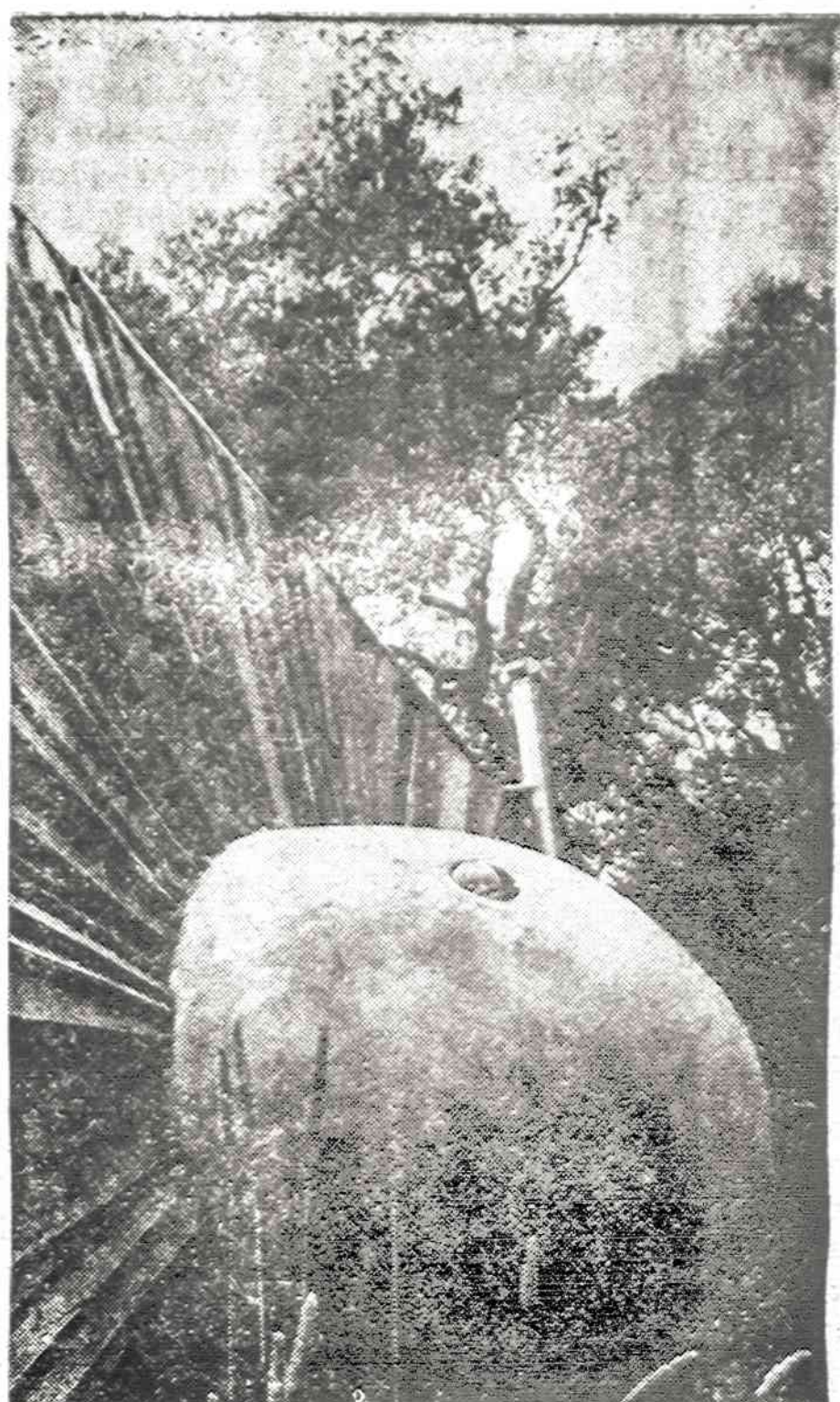
Perversmą ruošė ir įvykdė Lietuvos karininkai su vienu kitu generolu priešakyje. A. Smetona, kaip man ir kitiems čia Amerikoje yra pasakojęs vienas tų perversmininkų karininkų, jų delegacijos, atvykusios dar prieš perversmą į jo butą, buvo paklaustas, ar sutiktų jis būti rep. prezidentu, jei perversmas pavyktų, gi jis tų žodžių išsigandęs ir tai delegacijai atsakęs nei šiaip, nei taip.

Todėl, neturint tikrų įrodymų, kad A. Sm. dalyvavo tame perversme, negalima jam sudėti atsakomybės už 1926 m. gruodžio 17-sios nakties įvykius ir perversmą.

4) Dėl Mussolinio ir Hitlerio gyrimo neva pritaranti jų poli-

tinėms doktrinoms, tai, reikia pastebėti, kad A. Smetonos raštuose, suredaguotuose iš jo kalbų, yra dėl jų pasakyta — parašyta ir jiems priešingų minčių. Antra, gi anksčiau tuos veidmainiškus diktatorius gyre ir garbino net ir dideli moraliniai autoritetai, tikėdami jų melagingais, klaidingais pažadams. Gi Hitleris, užsukęs savo melagingos propagandos mašiną, be jokių klaidingų laimėjimų rinkimus. Jam pasisekė prigauti net ir gerus krikščionis, jo vadus, skelbiančius, kad jis, turėdamas valdžią savo rankose remsis dviejų didžiųjų vokiečių tautos bažnyčių — tai katalikų ir protestantų doros mokslu, o patekęs į "Fuehrerius", savo draugui Hermann Rauschning jis pareiškė, kad krikščionybė jis išrausis su stiebu ir su kelmu (mit Stiel und Stumpf) jis išrausis iš vokiečių tautos ir priversias vokiečius garbinti tose pačiose bažnyčiose jo duotą nacizmo dievą...

Hermann Rauschning, išgirdęs tuose savo draugo žodžius, paži-

Kad vaikams Kalifornijoje statomi nameliai būtų panašūs į kiaušinius ir į modernius namus, tai priešakyje pastato spinduliuojančią sieną. Paveiksle matoma modernaus vaikų namelio gyventojas, žiūrinčias pro kiaušinio langelį. Panašūs nameliai nebrangūs, patys tėvas gali jį pastatyti, o motina lengvai gali jį įrengti. Vaikams jie labai patinka.

no iš jų tikrą Hitlerį ir jo tikslus, išsigando jo, pabėgo nuo jo pirmą į Šveicariją, o iš jos į Ameriką ir egzilyje parašė eilę knygų, ypač gi jo pasikalbėjimus su Hitleriu (Gesprache mit Hitler) ir Nihilizmo revoliuciją (Revoluition des Nihilismus), kur atskleidė Hitlerio suplanuotą terorą ir jo "nacinį nihilizmą" (nuo 1948 m. jis gyveno prie Chicago, kur ūkininkavo ir dar parašė eilę antinacinių knygų).

Taigi, jei pats Hitlerio draugas, didelis politikas (jis gi buvo Daningo Senato pirmininkas ir didelis Hitlerio patikėtinis) nepažino to tarptautinio bandito, žmogaus — žvėries, prisidėgusio savo veidą gražia kauke, tai kodėl anais laikais turėjo jį pažinti, koks jis buvo, mūsų A. Smetona?

Arba vėl, ana, Mussolini, pasidavęs 1922 m. Italijos "dučė", ilgą laiką taikstėsi prie Bažnyčios ir katalikų, įgydamas jų tokią didelį pasitikėjimą, kad net daugelis kunigų, vyskupų jį rėmė, jo tikrai nepažindami. Nepažino jo ilgą laiką, net irgi jo geras draugas prof. Burgese: Tik po eilės metų, kai tam draugui pasidarė aiškus Mussolinio veidas ir gerai paslėpti planai, jis nuo jo pabėgo į Ameriką ir atskleidė tuos Mussolinio planus ir jo fašizmą iki nuogumo savo raštuose, ypač gi stambioje knygoje "Fašizmo maršas", kurį yra išversta ir į vokiečių kalbą. Pats gi prof. Burgese, iš Mussolinio draugo tapęs jo ir jo fašizmo didžiausiu priešu, profesorius Chicago universitete (dabartinis jo likimas man nežinomas; greičiausiai, bus jau miręs).

Taigi ir vėl faktas, galimas naudoti ne tik A. Smetonos, bet daugelio kitų mūsų lietuvių veikėjų pateisinimui, kad jie, būdami klaidoje, kada žavėjosi Mussoliniu ir jo fašizmu. O pasikaitę seimo stenografais, rasiame ir labai augstos politinės moralės mūsų socialdemokratų, kurie nepažindami komunizmo, net iš seimo tribūnų garbino jį, yra pasisakę net už Staliną, nuo kurio jie vėliau pabėgo ir pasidarė didžiausi antikomunistiniai kovotojai.

Štai, kodėl sakau, kad būkime atsargūs ir teisingi vertindami ir A. Smetoną. Nekaltinkime nei jo, jei jis kada, būdamas klaidoje, savo kalbose ar raštuose žodžiu kitu lyg ir pagyrė Mussolini, net ir Hitlerį, tą tikrai sužvėrėjusį žmogų, savo žiaurybės toli pralenkusį net penktojo šimamečio Dievo ryškų Atlią.

(Bus daugiau)

180 dienų pataisos kalėjimo viršininkui

Cook apskrities pataisų taryba (Board of Corrections) davė Cook apskrities kalėjimo viršininkui Winston E. Moore 180 dienų "probacijos" pasiūlyti ir pataisytį trūkumus bei netvarką jo administruojamose apskrities kalėjime ir pataisos namuose. Apskrities šerifas Richard J. Elrod kuri teisę pavartyti Moore iš pareigų po 890 dienų, jei jis nebus patenkintas Moore pataisomis.

Moore viršininkaujant kalėjime įsivyravo tokia netvarka, kad poros mėnesių bėgyje iš kalėjimo pabėgo 32 kaliniai, daugumas nuteisti už sunkius nusikaltimus. Viršininkas buvo paskirtas negras, kadangi apskrities kalėjimo ir pataisų namų "įnamiai" didžiausią dalimi yra juodžiai. Jam viršininkaujant padėtis apskrities kalėjime virto "pragaru" ir visos teisingumo institucijos kaip sąlyga bet kokiai reformai reikalavo Moore pašalinti, tačiau jis visomis išgalėmis spyrėsi, žadėdamas pasistaisyti ir pataisytį, dėlto buvo paliktas "ant probacijos".

CHICAGO. — Policijos patarulis Fred Kaupas, 26 m., iš Chicago apie 4 valandą ryšio vienas automobilėje važiuodamas Park Forest srityje pagal tankius krūmus buvo pašalino apšaudytas dviem salvinėmis; pirmą penkių šūvių, antra karta septyniais šūviais, bet išliko nepataikytas, tik jo automobilio frontinė dešinioji lempa buvo išmušta.

Kaupas per radiją pasisaukė pagalbos ir beregint daugiau kaip 30 policijos automobilių atskubėjo. Nors ir Policijos šunys padėjo ieškoti, pašalinti tuo tarpu sugauti nepasisekė. Kaupas buvo atvažiavęs patikrinti pranešimo, kad automobilis esąs nugrimzęs Pine ežere.

TRUMPAI

— Madeline Butkeviciūtė iš Marquette Parko apylinkės dalyvaus su savo kūrybos piešiniais Lakefront festivalio Jau-nimo meno parodoje prie Buckinghamo fontano Grant Parke rugpjūčio 23 ir 24 d. Marija Gulbinaitė iš Brighton Parko

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

DINING ROOM HELP — EXPERIENCED
BUS BOYS — WAITRESSES
Must have 2 years experience.
5 Day Week. Steady Work.
Good pay and other benefits.
UNIVERSITY CLUB
76 E. MONROE ST.

REIKALINGA INDU PLOVEJA
ARBA PLOVEJAS.
Skambinti bet kuriuo laiku.
Tel. 778-7707.

MIAMI L. A. P. KLUBUI
sekmadieniais reikalinga
VIREJA AR VIREJAS.
Geras atlyginimas. Rašyti:
E. VANKUS,
1475 N E 125 Terr. N. MIAMI,
FLA. 33168.
Tel. 305 — 691-1366.

MISCELLANEOUS FOR SALE
Ivairūs Parduodami

LIETUVIŠKI SUDYTI IR RUKYTI
MESOS PRODUKTAI:
lašiniai, kumpiai, skilandžiai, dešros,
šoninės ir kitkas.
5200 So. WHIPPLE ST.
CHICAGO, ILLINOIS 60632
Gamintojas V. DUKSTAS,
Tel. 778-2537

aplinkės dalyvaus toje parodoje su savo meniškais rankdarbiais. Joje bus ir foto nuotraukų ir skulptūros skyriai. Parodoje dalyvaus virš 100 jaunųjų meno mėgėjų.

— Katalikų konferencija etniniam ir lokaliniam reikalams (CCENA), kurios centrinė įstaiga yra Washingtono mieste, metinį suvažiavimą nukėlė į spalio 29—31 d. New Yorko Commodore viešbutyje. Charakteringas konferencijos šūkis — link Amerikos idealių atgimimo: bažnyčioje, etniniuose ir 200 m. nepriklausomybės sąjūdžiui.

— Chicago kamerinio orkestro viešas ir nemokamas koncertas bus rugpjūčio 31 d. 2:15 val. popiet prie Chicago Istorikų d-jos rytinės namo terasos, Lincoln parke. Toks pat koncertas bus rugsėjo 1 d. 3:30 val. popiet prie Mokslo ir pramonės muziejaus Jackson parke. Bus išpildomi klasikinės ir populiarios muzikos kūriniai Darbo dienos proga.

— Kostas Petrauskas iš Bridgporto apylinkės lankėsi Naujienos ir ta proga įteikė jį pamai penkine, pritardamas Amerikos lietuvių nuomonės tinkamam išreiškimui aktualiais politiniais ir visuomeniniais gyvenimo reikalais. Tos pat apylinkės tautietis užsisakė Naujienas 6 mėn. ir pažadėjo jas platinti savo aplinkoje.

— Arėjo Vitkausko pirmosios anglų kalba knygtės "Words of Tomorrow" recenzija buvo išspausdinta hindu kalba laikraštyje "Aram", drauge su vienos jo apysakaitės vertimu į tą kalbą. A. Vitkauskas atidžiai seka dabar Naujienų atkarpąje spausdinamą J. Venclovos studiją apie senovės indų lietuvių giminybę. Jis yra Globo žurnalo American Scene kolumnistas ir World-Wide News biuro vedėjas, 309 Varick St., Jersey City, N. J. 07302. Pasakutiniame Globo numeryje jis daro įdomią užuominą apie rašytoją Vincą Krėvę ir primena Pabaltijo valstybes.

— Julijos restoranas, anksčiau buvęs prie 47-tos ir Western Ave., persikėlė į naują vietą, 4440 So. Western Ave. Tel. 847-9400. Didysis atidarymas bus rugpjūčio 30 d. ir teikiamas toks pat geras patarnavimas ir maistas, kaip anksčiau. Atdaras 7 dienas savaitėje, darbo dienomis nuo 5 val. ryto iki 8 val. vak. Sekmadieniais nuo 7 val. ryto iki 8 val. vak. (Pr).

— Chicago Anglijos — Britanijos Lietuvių Klubas rengia gegužinę — pikniką rugpjūčio 24 d. Bruzgulinės daržės, prieš Lietuvos Tautines kapines. Pradžiai 12 val. Prašomi klubo nariai ir svečiai dalyvauti. (Pr).

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ĮSISIMOKĖJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

MŪRINIS BUNGALOW ant 43' sklypo, Centr. šildymas. 64-ta ir Whipple, Nebrangus.

2 BUTŲ po 4 1/2 kamb. 17 metų. 30' sklypas. Centrinis šildymas kiekvienam butui atskirai. Tik \$43,000.

4 BUTŲ: 2 po 4, 2 po 3 ir 3 kambariai sklype. 2 auto garažas. Centrinis šildymas. Geros pajamos, gera gyventi vieta.

10 BUTŲ MŪRAS. Naujas šildymas. Geros pajamos. Dideli kambariai.

ŠIMAITIS REALTY
Insurance, Income Tax
2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

CHICAGO. — Čikagietė Sheila Cato, 32, gyvenusi 1814 N. Lincoln Park West, ir jos du vaikai — 13 ir 14 metų amžiaus, užsimušė kai jos vyras, Sidney, vairuodamas susidūrė su treileriu. Nelaimės priežastis buvo ta, kad "vandalai buvo išvertę rodyklę "Stop".

Visų rūšių namų apšildymo specialistas JOHN PUCETA.
Telefonas 925-4661. Sk.

Pasakyti tiesą šiais laikais yra pats svarbiausias reikalas ir būtiniausias uždavinys. Dėl tiesos ir teisybės Naujienos niekuomet nebijojo ir nebijo konfrontacijos, nors dabar daug kas nori įvesti madą, kad bendradarbiavimas su sovietiais yra patriotinis aktas, paliekant su jais konfrontaciją pavergtiesiems... Naujienos buvo ir yra už demokratiją ir toleranciją. Deja, jos negali toleruoti Lietuvos okupacijos tolerantių ir palikti įvairių tipų bendradarbiavimą visiškoje laisvėje. Todėl šio pasimetimo ir iliuzijų politiko laikotarpiu Naujienos yra būtinos kiekvienam lietuviui. Reikia prisidėti prie sąjūdžio jubiliejiniais metais padvigubinti skaitytojus. (Pr).

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos
visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

Siuntiniai i Lietuvą

ir kitus kraštus

P. NEDZINSKAS, 4065 Archer Ave
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį
lietuvių kailininką
Chicagoje

NORMANA
BURŠTEINA
Tel. 263-5826
(įstaigos) ir
677-8489
(buto)

185 North Wabash Avenue
2nd Floor Chicago, Ill. 60601

"NAUJIENOS" KIEKVIENO

L I E T U V I O

DRAUGAS IR BIČIULIS

PRIEŠ MOKSLO METUS

7 KAMB. MŪRO REZIDENCIA.

2 vonios. Gražus beismantas. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke. \$29,750.

2 BUTŲ 19 M. MŪRAS. Mūro garažas. Nauji atskiri šildymai. Air cond. Karpetai. Irenagas beismantas. Per mėnesį gaunate butą. Arti parko. \$35,700.

GRAŽUS GEORGIAN 5 kamb. 40 pėdų lotas. 2 auto garažas. Arti ofiso. Jau turime raktą. \$18,250.

8 BUTŲ MŪRAS. Naujas garų šildymas. nauja elektra, alumin. langai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūso. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

LIUKSUS 10 METŲ MŪRO rezidencija. 3 miegamieji. 2 vonios. karpetai, beismantas, gražūs baldai. 40 pėdų lotas. 2 auto mūro garažas. Arti Kedzie prie Nabisco. — \$37,650.

1 1/2 AUKŠTO. 18 metų mūras. 2 butai. 2 auto garažas. Arti mūso. Liga vertia atiduoti. \$33,500.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTO MŪRAS. puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas garų šildymas. Geras garažas. Arti mūso. \$26,500.

PLATUS LOTAS su garažu. Arti Maria High. Pigu. \$5,900.

VALDIS

REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVAIRŲS DRAUDIMAI. NAMŲ NERKILNO JAMO TURTO PIRKIMAS. PARDAVIMAS.

BALYS BUDRATIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public.
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių išskiepimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo, šilumos, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

DEMESIO

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 pusmečiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: R. Epublie 7-1941

JEI "NAUJIENAS" TU

SKAITYSI, TAI IR KITAM

PASAKYSI, KAD JOS RAŠO

TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA

ŠVIESĄ.